दैनिक लोकविजय

संस्थापक : कै. पां. ग. रांजणीकर

जालना जिल्ह्यात पेट्रोल पंपावर राडा, पंप मॅनेजरला मारहाण

जालना दि.२६ (प्रतिनिधी)- राज्यात पेट्रोल आणि डिझेलचा तुटवडा जावणत असून मराठवाड्यात पेट्रोल पंपाबाहेर ड्रम घेऊन ग्राहकांनी रांगा लावल्याचं पाहायला मिळाल. मात्र, जालन्यातील वाटूर फाटा येथे डिझेल भरण्यावरून चक्क पेट्रोल पंपावरच हाणामारीची घटना घडली, काल सोमवारी रात्री झालेल्या घटनेचा व्हिडिओ व्हायरल झाला आहे. दोन हजार रुपयांचे डिझेल का टाकत नाही म्हणत पेट्रोल पंप मॅनेजरला शिवीगाळ करत मारहाण करण्यात आल्याचा हा प्रकार आहे. विशेष म्हणजे, मारहाणीनंतर पेट्रोल पंपाला आग लावण्याची धमकी देणे आणि मारहाण केल्याप्रकरणी दोघांविरोधात परतूर पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

राज्यात एकीकडे इंधनाचा कुठलाही तुटवडा नसून पेट्रोल पंपावर सुरळीत पेट्रोल-डिझेलचा साठा असल्याचे राज्यकर्ते सांगत आहेत. मात्र, दुसरीकडे चक्क मारहाणीच्या घटना पेट्रोल पंपावर घडतानाचे विदारक वास्तव आहे. जालन्यातील वाटुर फाटा येथे रात्री घडलेल्या या घटनेचा व्हिडिओ समोर आला असून पोलिसांनी या प्रकरणी दोघांविरोधात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. वाहन रांगेत न लावता दोन हजार रुपयाचे डिझेल भरण्याची मागणी करत पेट्रोल पंप मॅनेजरला शिवीगाळ करत मारहाण करण्यात आली. याप्रकरणी, संशयित आरोपीने पेट्रोल पंप माचिसने जाळण्याची धमकी दिल्याचंदेखील तक्रारीत म्हटलं आहे.

(वर्ष ६५ वे अंक १३८) पोस्टाचा परवाना नं./अे/आर/ए.जी.डी-०७/२०२५ छत्रपती संभाजीनगर (औरंगाबाद) बुधवार, दि.२७ मे २०२६ (पाने ४) (किंमत २ रूपये)

कांद्याला मातीमोल भाव, चांदवडमध्ये आंदोलन पेटले

रोहित पवार, दानवेंसह हर्षवर्धन सपकाळ पोलिसांच्या ताब्यात, आंदोलकांनी गाडीची हवा सोडली, टायरची जाळपोळ

नाशिक दि.२६ (प्रतिनिधी)- कष्टाने पिकवलेल्या कांद्याला बाजारात मातीमोल भाव मिळत असल्याने राज्यातील शेतकरी कमालीचा संतप्त झाला आहे. कांदा उत्पादक शेतकऱ्यांच्या याच प्रश्नावर आता महाविकास आघाडी आक्रमक झाली असून राज्यात ठिकठिकाणी जोरदार रस्ता रोको आंदोलन करण्यात येत आहे. आंदोलक कार्यकर्ते आणि नेत्यांनी गळ्यात कांद्याच्या माळा घालून सरकारविरोधात तीव्र आक्रोश व्यक्त केला आहे. तर कांद्याच्या दरावरून चांदवडमध्ये आंदोलन चिघळले आहे. रोहित पवार, अंबादास दानवेंसह हर्षवर्धन सपकाळ यांना पोलिसांनी ताब्यात घेतले आहे.

नाशिक जिल्ह्यातील चांदवड चौफुली येथे मुंबई-आग्रा राष्ट्रीय महामार्गावर शेतकऱ्यांनी रस्ता रोको आंदोलन केले. कांद्याला किमान २४ रुपये हमीभाव मिळावा आणि विकलेल्या कांद्याला १५ रुपये अनुदान मिळावे, या प्रमुख मागण्यांसाठी हा आक्रोश महामोर्चा काढण्यात आला. या मोर्चात काँग्रेस प्रदेशाध्यक्ष हर्षवर्धन सपकाळ, शिवसेना नेते अंबादास दानवे, राष्ट्रवादी आमदार रोहित पवार, शशिकांत शिंदे आणि भास्कर भगरे यांच्यासह हजारो शेतकरी

सहभागी झाले होते. या आंदोलनामुळे महामार्गावर वाहनांच्या लांबच लांब रांगा लागल्या होत्या आणि वाहतूक पूर्णपणे कोलमडली होती.

आंदोलनादरम्यान बोलताना आमदार रोहित पवार म्हणाले की, कांद्याला भाव मिळतोय का? नेते सांगतात की येत्या काळात पाऊस पडणार नाही. तुमच्या कांद्याला भाव कसा मिळणार? शरद पवारांनी आम्हाला सांगितले की, रस्त्यावर शेतकऱ्यांच्या पाठीशी उभे राहा. नाफेडमध्ये सत्ताधाऱ्यांचे बगलबच्चे कांदा खरेदी करत आहेत. ८ ते १० लाख टन कांदा खरेदी करा. हा कांदा देशात कुठेही विकायचा नाही. भारताच्या बाहेर कांदा विक्री झाला नाही तर जाळून टाका. एवढे मोठे आंदोलन सुरू आहे. मात्र, सत्ताधारी पक्षाचे नेते कोणाला तिकीट द्यायचे, नगरसेवकांना किती रुपयात विकत घ्यायचे, याचा विचार करत असल्याची चर्चा मुंबईमध्ये सुरू आहे.

नाशिकच्या चांदवड येथे कांद्याच्या दरवाढीच्या मागणीसाठी सुरू असलेले आंदोलन चिघळल्याचे चित्र पाहायला मिळाले. आंदोलनकर्त्यांनी रस्ता रोको करत वाहनांच्या रांगांकडे धाव घेतल्याने तणाव निर्माण झाला. काही आंदोलकांनी वाहनांची हवा सोडण्याचा प्रयत्न केल्याचा आरोप आहे. पोलिसांनी आंदोलकांना मज्जाव करताच दोन्ही बाजूंमध्ये झटापट झाली. तब्बल दोन तासांहून अधिक काळ आंदोलन सुरू असतांना शेतकरी संतप्त झाल्याचे दिसले. दरम्यान, पोलिसांनी धरपकड सुरू करत रोहित पवार, शशिकांत शिंदे, अंबादास दानवे आणि हर्षवर्धन सपकाळ यांच्यासह अनेक आंदोलकांना ताब्यात घेतले.

सोलापूर कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या समोर सोलापूर शहराध्यक्ष चेतन नरोटे यांच्या उपस्थितीत काँग्रेस कार्यकर्त्यांनी प्रचंड निदर्शने केली. या आंदोलनात खासदार प्रणिती शिंदे सहभागी झाल्या. काँग्रेस कार्यकर्त्यांनी सोलापूर-पुणे आणि सोलापूर-हैदराबाद हे दोन्ही राष्ट्रीय महामार्ग रोखून धरले. पोलिसांनी आंदोलनापूर्वी प्रसिद्धी प्रमुख तिरुपती परकीपंडला यांच्यासह अनेक पदाधिकाऱ्यांना कायदेशीर कारवाईची नोटीस बजावली होती, मात्र काँग्रेस आंदोलनावर ठाम राहिली.

राज्यात इंधनाची ५२ टक्के अधिक खरेदी; साठेबाजी करणाऱ्यांवर कारवाई करा

देवेंद्र फडणवीसांचे सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांना कडक निर्देश

मुंबई दि.२६ (प्रतिनिधी)- राज्यात सध्या सुरू असलेल्या कांदा उत्पादक शेतकऱ्यांच्या आंदोलनाच्या आणि इंधन तुटवड्याच्या पार्श्वभूमीवर मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी महत्त्वपूर्ण प्रतिक्रिया दिली आहे. मंत्रिमंडळ बैठकीनंतर प्रसारमाध्यमांशी बोलताना त्यांनी विरोधकांच्या आंदोलनाचा खरपूस समाचार घेतला, तसेच राज्यातील इंधन पुरवठ्याबाबत सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांना महत्त्वाचे आदेश जारी केले आहेत.

राज्यात सध्या सुरू असलेल्या इंधन खरेदीच्या गोंधळावर आणि वाढत्या मागणीवर बोलताना देवेंद्र फडणवीस म्हणाले की, "पेट्रोल आणि डिझेलची मागणी मोठ्या प्रमाणावर वाढली आहे. यात कुठेतरी साठेबाजी होत आहे, असे देखील निदर्शनास येत आहे. त्यासंदर्भात पुरवठा आणि गृह विभाग आता कारवाई करतील. पेट्रोल संदर्भात जो काही सरासरी वापर आहे त्यापेक्षा २३ टक्के जास्त मागणी वाढली आहे. डिझेलच्या संदर्भात ही मागणी ५२ टक्क्यांनी वाढली आहे. काही ठिकाणी तर ७० टक्के जास्त पुरवठा झाला आहे. त्यामुळे साठेबाजी थांबवण्याचा निर्णय घेतल्याची माहिती त्यांनी यावेळी दिली.

दरम्यान, राज्यात सध्या इंधनाचा पुरेसा साठा उपलब्ध असल्याची माहिती मंत्रिमंडळ बैठकीत देण्यात आली. मात्र, सोशल मीडिया आणि इतर माध्यमांवर पसरलेल्या अफवांमुळे नागरिक नेहमीपेक्षा ५२ टक्के जास्तीची इंधन खरेदी करत आहेत. या अतिरेकी खरेदीमुळे तांत्रिक अडचणी निर्माण होण्याची शक्यता लक्षात घेऊन, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी राज्यातील सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांना सतर्क राहण्याचे आदेश दिले आहेत. ही ५२ टक्के अतिरिक्त इंधन खरेदी नेमकी कोण करतंय आणि यामध्ये कोण साठेबाजी करतंय, याचा तात्काळ शोध घेऊन पुरवठा व गृह विभागाने कडक कारवाई करावी, अशा सूचना मुख्यमंत्र्यांनी दिल्या आहेत.

कांदा दरावरून सुरू असलेल्या आंदोलनावर बोलताना देवेंद्र फडणवीस म्हणाले की, "कालच केंद्र सरकारने कांदे खरेदीचा भाव साडेतीन रुपयांनी वाढवून जवळपास पंधरा रुपयांपर्यंत नेलेला आहे. कांद्याची मोठ्या प्रमाणावर खरेदी देखील सुरू केलेली आहे. आम्ही केंद्र सरकारला या संदर्भात बैठक घेण्याची विनंती केली होती. उद्या संध्याकाळी त्या संदर्भात बैठक होणार आहे. कांद्याच्या संदर्भात राज्य आणि केंद्र सरकार चर्चा करत आहे. पंधरा रुपयांची खरेदी आपण सुरू केलेली आहे. शेतकऱ्यांच्या संदर्भात राज्यातलं सरकार संवेदनशील आहे. पण काही लोक विनाकारण याबाबत राजकारण करू इच्छितात असे फडणवीस म्हणाले.

एनडीएच्या नेत्यांना भेटलो तर त्यात चुकीचे काय?; गुप्त दिल्ली दौऱ्याची एकनाथ शिंदेंनीच दिली कबुली

मुंबई दि.२६ (प्रतिनिधी)- राज्यात विधान परिषद निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर महायुतीतील जागावाटपाचा तिढा अधिकच वाढताना दिसत असतानाच उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या दिल्ली दौऱ्याची जोरदार चर्चा रंगली होती. केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांच्यासोबत झालेल्या त्यांच्या भेटीबाबत अनेक राजकीय तर्कवितर्क लावले जात होते. अखेर मंगळवारी एकनाथ शिंदे यांनी स्वतः प्रसारमाध्यमांशी बोलताना या भेटीला दुजोरा दिला. दिल ्लीतील एनडीएच्या नेत्यांना भेटण्यात गैर काय आहे, असा सवाल त्यांनी उपस्थित करत भविष्यातही अशा भेटी सुरू राहतील, असे स्पष्ट संकेत दिले. त्यामुळे या भेटीमागील राजकीय अर्थाला आणखी वजन मिळाल्याची चर्चा आता रंगू लागली आहे.

सूत्रांच्या माहितीनुसार, काही दिवसांपूर्वी एकनाथ शिंदे दोन दिवसांच्या दिल्ली दौऱ्यावर गेले होते. त्या वेळी त्यांनी अमित शहा यांची भेट घेण्यासाठी अनेक प्रयत्न केल्याचे सांगितले जाते. मात्र वेळ न मिळाल्यामुळे ती भेट होऊ शकली नव्हती आणि त्यानंतर ते महाराष्ट्रात परतले होते. तरीदेखील त्यांनी दिल्लीतील भाजप नेतृत्वाशी संपर्क (पान ४ वर)

धर्मेंद्र प्रधानांचा अजूनही केंद्रीय शिक्षण मंत्रीपदाचा राजीनामा का नाही?

प्रकाश आंबेडकरांचा थेट सवाल; परीक्षा युपीएससीकडे सोपवण्याची मागणी

मुंबई दि.२६ (प्रतिनिधी)- वैद्यकीय प्रवेश परीक्षेचा पेपर लीक झाल्याच्या कथित प्रकरणामुळे देशभरातील लाखो विद्यार्थ्यांमध्ये तीव्र संताप उसळला आहे. याच मुद्द्यावरून आता महाराष्ट्राच्या राजकारणातही याचे तीव्र पडसाद उमटू लागले आहेत. वंचित बहुजन आघाडीचे प्रमुख बाळासाहेब ऊर्फ प्रकाश आंबेडकर यांनी सोशल मीडिया प्लॅटफॉर्म '' (पूर्वीचे ट्विटर) वर एक आक्रमक पोस्ट लिहीत थेट केंद्रीय शिक्षण मंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांच्यावर निशाणा साधला आहे. "धर्मेंद्र प्रधान यांनी अद्याप आपल्या पदाचा राजीनामा का दिला नाही?" असा परखड सवाल त्यांनी उपस्थित केला आहे.

प्रकाश आंबेडकर यांनी आपल्या पोस्टमध्ये केंद्रीय शिक्षणमंत्र्यांच्या भूमिकेवर अत्यंत तीव्र शब्दांत आक्षेप घेतला आहे. धर्मेंद्र प्रधान यांचा अहंकार आणि त्यांचा स्वभावच त्यांना राजीनामा देण्यापासून रोखत आहे, असा थेट आरोप आंबेडकरांनी केला. ते म्हणाले, "शिक्षणमंत्र्यांचा हा अहंकार त्यांच्या मंत्रिपदाच्या खुर्चीबद्दलचे आकर्षण दर्शवतो. पेपर लीक झाल्यामुळे देशातील तब्बल २३ लाख विद्यार्थ्यांचे कष्ट आणि त्यांचे भविष्य धुळीस मिळाले आहे, ही वस्तुस्थिती स्वीकारण्यास केंद्रीय मंत्री तयार नाहीत."

नीट परीक्षेसाठी अहोरात्र मेहनत करणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या भावना आंबेडकरांनी आपल्या पोस्टमधून मांडली. वर्षानुवर्षे अभ्यास करून डॉक्टर बनण्याचे स्वप्न पाहणाऱ्या २३ लाख विद्यार्थ्यांचे करिअर आणि आयुष्य शिक्षणमंत्र्यांच्या निष्काळजीपणामुळे धोक्यात आले आहे. एका बाजूला विद्यार्थ्यांचे भविष्य अंधारात असताना, दुसरीकडे सरकार आणि संबंधित मंत्री मात्र नैतिक जबाबदारी स्वीकारायला तयार नाहीत, याबद्दल त्यांनी तीव्र संताप व्यक्त केला. केवळ राजीनाम्याची मागणी करून न थांबता, प्रकाश आंबेडकर यांनी देशातील परीक्षा पद्धतीत आमूलाग्र बदल करण्याची गरज अधोरेखित केली आहे. "नीट परीक्षेच्या संपूर्ण प्रक्रियेत तातडीने सुधारणा करणे गरजेचे आहे," असे सांगत त्यांनी एक महत्त्वाचा प्रस्ताव मांडला. नीट परीक्षा घेण्याची जबाबदारी सध्याच्या यंत्रणेकडून काढून ती 'केंद्रीय लोकसेवा आयोगा'कडे (युपीएससी) सोपवण्यात यावी, अशी मागणी त्यांनी केली आहे. युपीएससीकडे असलेल्या पारदर्शक आणि विश्वासार्ह रचनेमुळे अशा प्रकारच्या पेपर लीकच्या घटनांना आळा बसेल, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला.

विकास लवांडे यांना जामीन मंजूर

पुणे दि.२६ (प्रतिनिधी)- राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचंद्र पवार पक्षाचे प्रवक्ते विकास लवांडे यांना आज मंगळवारी अखेर जामीन मंजूर झाला. वारकरी संप्रदायातील काही कीर्तनकारांविरोधात वादग्रस्त विधान केल्याप्रकरणी त्यांना गत आठवड्यात अटक करण्यात आली होती. तेव्हापासून ते तुरुंगात होते. पण आज कोर्टाने त्यांची जामिनावर सुटका केली. आमदार रोहित पवार यांनी त्यांच्या सुटकेचे स्वागत करत पोलिसांवर टीका केली आहे. आरोपींना सोडून निर्दोष व्यक्तीला गुन्ह्यात अडकवले की, तोंडावर आपटावेच लागते हे या निमित्ताने पुन्हा सिद्ध झाले, असे ते पोलिसांना उद्देशून म्हणालेत.

विकास लवांडे यांनी वारकरी संप्रदायातील कथित घुसखोरांविरोधात रान पेटवले आहे. या प्रकरणी त्यांनी काही कीर्तनकारांच्या नावांची यादी घोषित केली होती. त्याचे तीव्र पडसाद उमटले होते. या प्रकरणी दाखल काही तक्रारींच्या आधारावर पोलिसांनी विकास लवांडे यांना अटक केली होती. सध्या ते न्यायालयीन कोठडीत होते. त्यांनी दाखल केलेल्या जामीन अर्जावर आज कोर्टात सुनावणी झाली. त्यात सरकारी वकिलांनी त्यांच्या जामिनाला तीव्र विरोध केला. पण कोर्टाने ३० हजार रुपयांच्या जातमुचलक्यावर त्यांना जामीन मंजूर केला. कोर्टाने यावेळी त्यांना पुन्हा असा गुन्हा न करण्याची ताकीदही दिली आहे.

देशातील आर्थिक नेतृत्वात बदलाची अरविंद सुब्रमण्यम यांची मागणी

नवी दिल्ली दि.२६ (वृत्तसंस्था)- देशासमोरील सध्याची आर्थिक आव्हाने केवळ बाह्य धक्क्यांमुळेच निर्माण झालेली नसून, ती विकास, प्रशासन आणि गुंतवणुकीचे वातावरण यांविषयीच्या चिंतांतूनही निर्माण झाली आहेत. भारतातील गुंतवणूकदारांचा विश्वास पुन्हा संपादन करण्यासाठी देशाला आर्थिक नेतृत्वात बदल करण्याची आवश्यकता असल्याचे भाष्य केंद्र सरकारचे माजी मुख्य आर्थिक सल्लागार अरविंद सुब्रमण्यम यांनी केले आहे.

या चिंतांचे निवारण करण्यासाठी केवळ अतिरिक्त धोरणात्मक घोषणा करणे पुरेसे नाही, असा युक्तिवादही त्यांनी केला. "मंत्री, तंत्रज्ञ आणि नोकरशाही या स्तरांवरील व्यक्ती बदलणे हाच कदाचित एकमेव असा मार्ग आहे, ज्याद्वारे सरकार आपल्या धोरणांमध्ये सकारात्मक बदल करत असल्याचे संकेत जातील", असे त्यांनी नमूद केले. सुब्रमण्यम यांनी अशा अधिकाऱ्यांची भरती करण्याचीही मागणी केली, ज्यांना "निष्ठा आणि केवळ स्तुती" करण्यापेक्षा "दर्जा, स्वायत्तता आणि नाविन्यपूर्ण कल्पना" या गुणांमुळे महत्त्व दिले जाईल.

अर्थतज्ज्ञ अरविंद सुब्रमण्यम यांनी 'द इंडियन एक्सप्रेस'मध्ये लिहिलेल्या लेखात नमूद केले की, रुपयाच्या मूल्यात झालेली विक्रमी घसरण आणि वाढता आर्थिक दबाव यामुळे एक मूलभूत प्रश्न उपस्थित झाला आहे.

"रुपयाची घसरण सुरू असताना आणि भारत गंभीर आर्थिक आव्हानांचा सामना करत असताना, 'नेमका कारभार कोणाच्या हाती आहे?' असा प्रश्न उपस्थित होत आहे. आणि आता या प्रश्नाचे उत्तर स्पष्टपणे द्यायची वेळ आली आहे. 'ज्यांच्याकडे कारभार असेल किंवा नसेल, त्यांना आता बदला''', असे ते म्हणाले.

सुब्रमण्यम यांच्या मते, रुपयाची घसरण केवळ इराणमधील संघर्ष आणि ऊर्जेच्या वाढत्या किमतींवरून स्पष्ट करता येत नाही. त्यांनी असा युक्तिवाद केला की, भारताच्या मध्यम-मुदतीच्या विकासाच्या संभाव्यतेबाबत बाजारांकडून काही काळापासूनच चिंतेचे संकेत मिळत आहेत.

विधानपरिषदेच्या १२ जागांसाठी ४८ जणांची नावे; भाजपाध्यक्ष रवींद्र चव्हाण अमित शाहांच्या भेटीला दिल्लीत

मुंबई दि.२६ (प्रतिनिधी)- राज्यातील विधानपरिषदेच्या १७ जागांसाठी निवडणुकांची घोषणा झाली असून उमेदवारी अर्ज भरण्यासही सुरुवात झाली आहे. महायुती विरुद्ध महाविकास आघाडी असाच सामना याही निवडणुकीत होत आहे. त्यासाठी, महायुतीमध्ये १२-५-२ असा फॉर्म्युला ठरल्याची चर्चा आहे. त्यामध्ये, भाजप १२, शिंदेंची शिवसेना ५ आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसला १ जागा देण्यात येणार असल्याचे समजते. यासंदर्भात अंतिम निर्णय झाला नसून तिन्ही पक्षाचे प्रमुख एकत्र बैठक घेऊन जागावाटप अंतिम करणार आहेत. मात्र, भाजपने १२ जागांसाठी तयारी सुरू केली असून उमेदवारांच्या नावांची यादीही निश्चित करण्यात आल्याची माहिती आहे. त्यामुळेच, भाजप प्रदेशाध्यक्ष रवींद्र चव्हाण आज ४८ नावांची यादी घेऊन दिल्ल ीला रवाना होत आहेत.

विधान परिषदेच्या उमेदवार निश्चितीसाठी भाजपात हाल चालींना वेग आला असून पुढील २ ते ३ दिवसांत उमेदवारांची नावे निश्चित केली जाणार आहेत. त्यासाठी, भाजपा प्रदेशाध्यक्ष रवींद्र चव्हाण आज दिल्लीला रवाना होत आहेत. (पान ४ वर)

कर्जमाफी योजनेला निवडणूक आयोगाकडून मंजुरी

दोन लाखांची कर्जमाफी ही शेतकऱ्यांची थट्टा-विजय वडेट्टीवार

मुंबई दि.२६ (प्रतिनिधी)- राज्यातील शेतकऱ्यांसाठी एक दिलासादायक बातमी समोर आली आहे. विधानपरिषद निवडणुकीमुळे लागू झालेल्या आचारसंहितेच्या पार्श्वभूमीवर कर्जमाफीची प्रक्रिया रखडण्याची चर्चा सुरू होती. मात्र केंद्रीय निवडणूक आयोगाने या योजनेला मंजुरी दिल्याने कर्जमाफीच्या अंमलबजावणीचा मार्ग मोकळा झाला आहे. त्यामुळे ३० जूनपूर्वीच शेतकऱ्यांच्या खात्यात दिलासा पोहोचण्याची शक्यता वर्तवली जात आहे. दरम्यान, २ लाखांची कर्जमाफी ही शेतकऱ्यांची थट्टा असल्याची टीका काँग्रेस नेते विजय वडेट्टीवार यांनी केली आहे.

महाराष्ट्रात सध्या विधान परिषदेची धूम सुरू आहे. त्यामुळे राज्यात निवडणूक आदर्श आचारसंहिता लागू आहे. त्यामुळे राज्य सरकारने जाहीर केलेल्या शेतकरी कर्जमाफीचा निर्णय या आचारसंहितेत अडकण्याची शक्यता होती. राज्यातील लाखो शेतकरी या निर्णयाकडे आशेने पाहत असताना कर्जमाफीचा निर्णय आणखी लांबणीवर पडण्याची शक्यता व्यक्त केली जात होती. राजकीय वर्तुळातही ही चर्चा रंगली होती. विशेषतः सरकारने यापूर्वीच कर्जमाफी संदर्भात पात्र शेतकऱ्यांची माहिती संकलित करणे, बँकांकडून थकीत कर्जाचा तपशील मागवणे तसेच आर्थिक तरतुदी करणे आदी काम सुरू झाले होते. पण आचारसंहितेमुळे यावर पाणी फेरले जाण्याची शक्यता होती.

पण आता निवडणूक आयोगाने राज्य सरकारला शेतकरी कर्जमाफीचा निर्णय राबवण्यास मंजुरी दिली आहे. त्यामुळे (पान ४ वर)

एसआयआर गांभीर्याने घ्या, अन्यथा महाराष्ट्राचा बंगाल होईल

आदित्य ठाकरे यांचा इशारा; बूथ लेव्हल एजंटची प्रक्रिया पूर्ण करण्याचे उद्दीष्ट

मुंबई दि.२६ (प्रतिनिधी)- निवडणूक आयोगाने मतदार याद्या अद्ययावत करण्यासाठी राबवण्यात येणारी एसआयआर प्रक्रियेसंदर्भात कुणीही गाफील राहू नका. अन्यथा महाराष्ट्रातही इतर राज्यांसारखीच परिस्थिती निर्माण होऊ शकते, असा इशारा शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे आमदार आदित्य ठाकरे यांनी आपल्या पदाधिकाऱ्यांना दिला आहे.

निवडणूक आयोगाकडून सध्या मतदार यादी पडताळणी मोहीम राबवली जात आहे. पश्चिम बंगाल बिहार सारख्या राज्यात या प्रक्रियेत हजारो मतदारांची नावे वगळण्यात आल्याचा आरोप केला जात आहे. या पार्श्वभूमीवर आदित्य ठाकरे यांनी आपल्या पक्षाच्या पदाधिकाऱ्यांना उपरोक्त इशारा दिला आहे. आदित्य ठाकरे यांनी सोमवारी रात्री दादर येथील शिवसेना भवनात मुंबईतील आपल्या पक्षाचे नगरसेवक, माजी नगरसेवक, विभागप्रमुख व शाखा प्रमुखांची एक महत्त्वाची बैठक घेतली. या बैठकीत त्यांनी त्यांना एसआयआरच्या मुद्द्यावर गाफील न राहण्याचे आवाहन केले. (पान ४ वर)

डिझेल दरवाढीमुळे लालपरी संकटात; ३१० कोटींचा अतिरिक्त बोजा

परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांचेकडून भाडेवाढीचे मोठे संकेत

मुंबई दि.२६ (प्रतिनिधी)- देशात डिझेल दर वाढीचा मोठा फटका लालपरीला मोठ्या प्रमाणावर बसत आहे. डिझेल वाढीमुळे एसटीचा प्रवास महागणार असल्याची शक्यता दिसून येत आहे. डिझेल वाढीमुळे आतापर्यंत एसटी महामंडळाच्या खर्चात तब्बल ३१० कोटींची वाढ झाली आहे. याआधी ३३०० कोटी रुपयांचा खर्च महामंडळाचा डिझेलवर होत होता. आता याच खर्चात ३१० कोटी रुपयांची वाढ झाली आहे. १५ मेला डिझेलची पहिली वाढ ३.१० पैशांनी झाली, त्यावेळी १२४ कोटी रुपयांचा खर्च वाढला. दुसरी वाढ ९३ पैशांनी झाल्यानंतर ३७.२० कोटी रुपयांचा खर्च वाढला. तिसरी वाढ ९१ पैशांनी झाल्यानंतर ३६.४० रुपयांनी खर्च वाढला. चौथी दरवाढ २.८१ पैशांनी झाल्यानंतर ११२.४० कोटी खर्च वाढला. आतापर्यंत झालेल्या दरवाढीमुळे एसटी महामंडळाचा डिझेलवरील खर्च तब्बल ३१० कोटी रुपयांनी वाढला आहे.

त्यामुळे केंद्र आणि राज्य सरकारने मदतीचा हात पुढे केला नाही तर एसटीची भाडेवाढ अटळ आहे. तर आज शिवसेना नेते आणि परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांनी पत्रकार परिषद घेत माहिती दिली आहे. त्याचबरोबर डिझेल बचतीसाठी काही महत्त्वाच्या सूचना देखील देण्यात आल्या आहेत.

यावेळी बोलताना परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांनी म्हटलं की, प्रत्येक आगारातून पाच लिटर डिझेल बचतीच्या सूचना प्रत्येक आगारांना सूचना दिल्या आहेत. जे आगार जास्त डिझेल बचत करेल त्यांना बक्षीस देण्यात येईल असंही त्यांनी यावेळी सांगितलं आहे. देशात सातत्याने होत असलेल्या डिझेलच्या दरवाढीमुळे एसटी महामंडळावर आर्थिक संकट ओढवले आहे. महिन्याभरात दोनवेळा डिझेलचे दर वाढले असून, सध्या डिझेल ९१ रुपयांच्या पार गेले आहे. डिझेल प्रतिलिटर ३ रुपये १० पैशांनी महागल्यामुळे एसटी महामंडळावर वार्षिक सुमारे १२४ ते १२५ कोटी रुपयांचा अतिरिक्त आर्थिक भार पडणार आहे. एसटी महामंडळ आधीच मोठ्या आर्थिक अडचणींचा सामना करत आहे. एकट्या एप्रिल २०२६ या एका महिन्यात महामंडळाला जवळपास ७६ कोटी रुपयांचा तोटा सहन करावा लागला आहे. महागाई अशाच पद्धतीने वाढत राहिली, तर एसटी महामंडळ जगवण्यासाठी आणि टिकवण्यासाठी भविष्यात प्रवासी भाडेवाढीचा निर्णय घेणे अपरिहार्य ठरेल, असे संकेत प्रताप सरनाईकांनी दिले आहेत.

सावंतवाडी रेल्वे स्थानकाला 'मधु दंडवते' यांचे नाव देण्यास मंत्री मंडळाची मंजुरी

मुंबई दि.२६ (प्रतिनिधी)- राज्याच्या आज पार पडलेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत विविध महत्वाचे निर्णय घेण्यात आले. आजच्या बैठकीत सिंधुदुर्गातील सावंतवाडी रेल्वे स्थानकाला कोकण रेल्वेचे शिल्पकार ज्येष्ठ नेते दिवंगत मधु दंडवते यांचे नाव देण्यास मंजुरी देण्यात आली आहे. सावंतवाडी रेल्वे स्थानकाचे नाव 'लोकमान्य मधु दंडवते रेल्वे टर्मिनस' असे करण्यास मंत्रिमंडळाने मंजुरी दिली आहे. सावंतवाडी रेल्वे स्थानकाला मधु दंडवते यांचे नाव देण्याची कोकणातील जनतेची अनेक वर्षांची मागणी राज्य सरकारने मार्गी लावली आहे.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या अध्यक्षतेखाली पार पडलेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीला उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा अजित पवार व वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते. सावंतवाडी रेल्वे स्थानकाच्या नामकरणाबाबतचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे पाठविण्यात येणार आहे. याशिवाय शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या २०२६ मधील सर्वसाधारण बदल्यांना मुदतवाढ देण्यात आली आहे. यासाठी महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे नियमन आणि शासकीय कर्तव्ये पार पाडताना होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम २००५ मध्ये सुधारणेस मंत्रिमंडळाने मान्यता दिली आहे.

उद्योग (पान ४ वर)

माई रमाई : मातृत्वाचे महाकाव्य

(माता रमाई आंबेडकर स्मृती दिन विशेष)

काका म्हणाले की मुले तीन दिवसांपासून उपाशी आहेत. वसतिगृहाला अन्नधान्यासाठी मिळणारे अनुदान अजून मिळालेले नाही. हे सांगताना वराळे काकाचा कंठ दाटून आला. तत्क्षणी रमाईने कपाटातील डब्यातील सोन्याच्या बांगड्या वराळे काकांना दिल्या आणि म्हणाल्या, या बांगड्या विका किंवा गहाण ठेवा, पण मुलांच्या जेवणाची त्वरित सोय करा. यावर बाबासाहेब काय म्हणतील याचा त्यांनी क्षणभरही विचार केला नाही. सोन्याच्या मूल्यापेक्षा त्यांच्या मनातील मुलांप्रती करुणा मौल्यवान ठरली. अशिक्षित असूनही बाबासाहेबांच्या कर्तृत्वाला साजेशी व स्वतंत्रपणे निर्णय घेण्याची क्षमता माईत होती. अशी प्रेरणादायी संकलित माहिती श्री. एन. कृष्णकुमार, से.नि.अध्यापक. सदर लेखात देताहेत... संपादक

भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब तहानभूक विसरून पुस्तक वाचनात दंग असत. एकदा जेवणाची वेळ झाली असता रमाईनी त्यांच्यापुढे जेवणाचे ताट ठेवले. साहेबांचे जेवण आटोपले असेल वाटून ताट उचलण्यासाठी त्या खोलीत जरा वेळानेच गेल्या, मात्र ताट तसेच उघडे. न राहून माईनी त्यातल्या एका पुस्तकाचे पान उघडले आणि म्हणाल्या- या पुस्तकात नवऱ्याने आपल्या बायकोशी कसे वागावे, कुटुंबाशी कसे वागावे हे लिहिले असेल तेवढेच मला वाचून दाखवा. डॉ.बाबासाहेब म्हणतात- अगं वेडे, नवऱ्यानं संसार कसा करायचा, हे काही पुस्तकात लिहिलेल नसतं. डॉ. बाबासाहेबांच्या जीवनातील प्रत्येक संकटात रमाई संघर्षरत राहिल्या, हे सर्वश्रुत आहे. त्यांनी आपल्या वैवाहिक जीवनात अत्यंत हालअपेष्टा, दु:ख, गरिबी सोसत त्यांवर मात केली. बाबासाहेबांपर्यंत दु:खाची झळ पोहचू दिली नाही. आपल्या संसारात आदर्श पत्नी, सून, माता या भूमिका त्यांनी अपार कष्टाने पार पाडल्या. कधी तक्रार नाही की कुठे त्याची वाच्यता नाही. अथांग दु:खाचे कधी भांडवल केले नाही. घरातील आर्थिक संकटाचा कोणासही थांगपत्ता लागू दिला नाही. एका मातेसाठी तिचा मुलगा मृत्यू पावणे यासारखे जगात दुसरे दु:ख नाही. त्यांचे तर एकापाठोपाठ तीन मुलगे आणि एक मुलगी औषधपाण्याविना तडफफडून दगावले. म्हणूनच माईच्या त्यागाची थोरवी गाताना कवी यशवंत मनोहर म्हणतात- रमाई मातृत्वाचे महाकाव्यच होय, जीवनाचा तो एक संपूर्ण दु:खाशय होता.

माता रमाई भीमराव आंबेडकर या विश्वरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पहिल्या पत्नी होत. डॉ.आंबेडकर अनुयायी त्यांना आईची उपमा देत रमाई संबोधतात. माता रमाई आंबेडकर यांचा जन्म दि.७ फेब्रुवारी १८९८ रोजी एका गरीब कुटुंबात झाला होता. त्यांचे वडील भिकूजी धुत्रे- वलंगकर व आई रुक्मिणी यांच्यासह रमाई दाभोळजवळील वणदगावात नदीकाठी महारपुरा वस्तीमध्ये राहत. त्यांना ३ बहिणी व एक भाऊ- शंकर अशी चार भावंडे होती. मोठी बहीण दापोलीत दिली होती. भिकूजी दाभोळ बंदरात माशांनी भरलेल्या टोपल्या बाजारापर्यं पोहचवत असत. त्यांना छातीचा त्रास होता. रमाई लहान असतानाच त्यांच्या आईचे आजारपणाने निधन झाले. आईच्या जाण्याने कोवळ्या रमईच्या मनावर आघात झाला. धाकटी बहीण गौरा व भाऊ शंकर अजाण होते. काही दिवसात वडील भिकूजी यांचेही निधन झाले. पुढे वलंगकर काका व गोविंदपुरकर मामा मुलांना घेऊन मुंबईला भायखळा मार्केटच्या चाळीत रहायला गेले. महामानव डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचे जीवन घडविण्यात रमाईचा सिंहाचा वाटा आहे. रमाई म्हणजे बाबासाहेबांची सावलीच होती. त्यांनी आपले जीवन बाबासाहेबांच्या कार्यांप्रती समर्पित केले नसते तर बाबासाहेबांना शून्यातून जग निर्माण करता आले नसते, हे नाकारता येत नाही. मुंबईतील भायखळा मार्केटमधील मासळी बाजार येथे बुधवार दि.४ एप्रिल १९०६ रोजी त्यांचे भीमरावांसोबत लग्न झाले. त्यांच्या जीवनाच्या अनेक हृदयदायक घटना सांगता येतील. एका प्रसंगी बाबासाहेबांच्या सत्कार समारंभात माईना नेसायला लुगडे नव्हते. तेव्हा त्यांनी बाबासाहेबांचा फेटा लुगडे म्हणून घातला. गरिबीची केवढी मोठी शोकांतिका! पण रमाईच्या त्यागामुळे आज देशातील लाखो महिलांचे जीवनच बदलून गेले आहे. माई संसारात रमल्या, परंतु भीमराव पुस्तकांत रमले.

डॉ.बाबासाहेब व माता रमाई राजगृहात राहत असताना बाबासाहेबांना अचानक विदेशात जावे लागत होते. बाबासाहेबांनी धारवाडच्या वराळे या आपल्या मित्राकडे काही दिवसासाठी माईना पाठविले. वराळे काका लहान मुलांचे वसतिगृह चालवित होते. त्यांच्या आवारात लहान मुले नेहमी खेळायला येत असत. दोन-चार दिवसांत माईना त्या लहान मुलांचा लळा लागला. दोन दिवस झाले मुले आवारात दिसली नाहीत, म्हणून माईनी काकांना विचारले. काका म्हणाले की मुले तीन दिवसांपासून उपाशी आहेत. वसतिगृहाला अन्नधान्यासाठी मिळणारे अनुदान अजून मिळालेले नाही. हे सांगताना वराळे काकाचा कंठ दाटून आला. तत्क्षणी रमाईने कपाटातील डब्यातील सोन्याच्या बांगड्या वराळे काकांना दिल्या आणि म्हणाल्या, या बांगड्या विका किंवा गहाण ठेवा, पण मुलांच्या जेवणाची त्वरित सोय करा. यावर बाबासाहेब काय म्हणतील याचा त्यांनी क्षणभरही विचार केला नाही. सोन्याच्या मूल्यापेक्षा त्यांच्या मनातील मुलांप्रती करुणा मौल्यवान ठरली. अशिक्षित असूनही बाबासाहेबांच्या कर्तृत्वाला साजेशी व स्वतंत्रपणे निर्णय घेण्याची क्षमता माईत होती. कष्ट, त्याग, संघर्ष, मातृत्व, प्रेम हे सर्व गुण त्यांच्यात असल्यामुळे बाबासाहेबांचे त्यांच्यावर निस्सीम प्रेम होते. माईच्या त्यागाविषयी डॉ.बाबासाहेब बहिष्कृत भारतमध्ये लिहितात- आपण परदेशी असताना रात्रंदिवस जिने प्रपंचाची काळजी वाहिली व जिला ती अजूनही करावी लागत आहे. मी स्वदेशी परत आल्यावर माझ्या विपन्नावस्थेत गवताचे भारे स्वत:च्या डोक्यावर वाहण्यातही जिने मागेपुढे पाहिले नाही, अशा अत्यंत ममताळू, सुशील व पूज्य स्त्रीच्या सहवासात दिवसाच्या चोवीस तासातून अर्धा तासही मला घालविता येत नाही. बाबासाहेबांनी व्यक्त केलेली ही खंत मन हेलावून टाकते. सन १९४०मध्ये लिहिलेला थॉट्स ऑन पाकिस्तान हा ग्रंथ बाबासाहेबांनी माईना अर्पण केला आहे. अर्पणपत्रिकेत ते लिहितात- हृदयाचा चांगुलपणा, मनाचा मोठेपणा, चारित्र्याचे शुद्धत्व आणि याशिवाय त्याकाळी कोणी मित्र नसलेल्या दिवसात आमच्या वाट्यास आलेले दारिद्र्य आणि विवंचना मनोधैर्याने व तत्परतेने सहन करण्याची जिने तयारी दर्शाविली त्या रामूबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करण्यासाठी हा ग्रंथ मी तिला अर्पण केला आहे.

विश्वरत्न डॉ.बाबासाहेबांच्या जीवनात अत्यंत कठीण काळात रमाईने त्यांना खंबीरपणे साथ दिल्यामुळेच अस्पृश्यांचे कैवारी डॉ.बाबासाहेबांना आपल्या कोट्यवधी अस्पृश्य बांधवांचे जीवन फुलविता आले. दि.२७ मे १९३५ रोजी जगन्माता रमाईचे मुंबई येथे निर्वाण झाले.

!! माता रमाई व त्यांच्या अभूतपूर्व त्यागाला त्रिवार दंडवत प्रणाम जी !!

श्री. एन. कृष्णकुमार,
से.नि.अध्यापक.
(भारतीय थोरपुरुषांचे जीवनचरित्र अभ्यासक)
रामनगर वॉर्ड, गडचिरोली,

रमाबाई आंबेडकर : संघर्षातील शांत शक्ती

भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या महान कार्याचा विचार करताना त्यांच्या आयुष्यातील प्रत्येक टप्प्यावर खंबीरपणे उभ्या राहिलेल्या रमाबाई आंबेडकर यांचे व्यक्तिमत्त्व अत्यंत आदराने आणि कृतज्ञतेने स्मरणात येते. भारतीय समाजव्यवस्थेतील अन्याय, अस्पृश्यता, गरिबी, सामाजिक बहिष्कार आणि मानवी अपमानाच्या काळोखात बाबासाहेबांनी उभी केलेली परिवर्तनाची मशाल तेजाने प्रज्वलित राहिली, त्यामागे रमाबाईंचे त्यागमय जीवन आणि शांत पण समर्थ सहकार्य मोठ्या प्रमाणात कार्यरत होते. बाबासाहेबांच्या आयुष्याचा इतिहास जितका संघर्षाचा आहे, तितकाच तो रमाईच्या त्यागाचा आणि सहनशीलतेचाही आहे. म्हणूनच २७ मे रोजी येणारा रमाबाई आंबेडकर स्मृतिदिन हा केवळ एका व्यक्तीच्या स्मृतीचा दिवस नसून त्याग, समर्पण, सहनशीलता आणि स्त्रीशक्तीच्या अद्वितीय योगदानाचे स्मरण करणारा दिवस आहे.

रमाबाई आंबेडकर यांचा जन्म ७ फेब्रुवारी १८९८ रोजी कोकणातील दापोली तालुक्यातील वणंद या गावात झाला. त्यांचे वडील भिकू धुतरे हे अत्यंत गरीब कुटुंबातील मेहनती व्यक्ती होते. लहान वयातच रमाबाईंच्या आयुष्यात दुःखाचे सावट आले. आई-वडिलांचे निधन झाल्यानंतर त्यांचे बालपण अत्यंत हालअपेष्टांत गेले. आर्थिक अडचणी, उपासमार, असुरक्षितता आणि सामाजिक दुर्लक्ष अशा परिस्थितीत त्यांचे बालजीवन घडले. त्या काळात मुलींना शिक्षणाची संधी नव्हतीच; त्यात दलित समाजातील मुलींची अवस्था अधिकच बिकट होती. त्यामुळे रमाबाई औपचारिक शिक्षणापासून वंचित राहिल्या. परंतु जीवनाच्या कठोर अनुभवांनी त्यांना प्रगल्भ बनवले.

१९०६ मध्ये अवघ्या नऊ वर्षांच्या रमाबाईंचा विवाह पंधरा वर्षीय भीमराव आंबेडकर यांच्याशी झाला. हा विवाह जरी पारंपरिक पद्धतीने झाला असला तरी पुढे या नात्याने भारतीय सामाजिक परिवर्तनाच्या इतिहासात अत्यंत महत्त्वपूर्ण स्थान मिळवले. विवाहानंतर रमाबाईंच्या आयुष्यात संघर्ष अधिकच वाढला. बाबासाहेब उच्च शिक्षणासाठी झटत होते. त्यांना शिक्षणाची प्रचंड ओढ होती आणि त्यासाठी आर्थिक संकटांशी सतत लढावे लागत होते. अशा वेळी रमाबाई यांनी संसाराचा संपूर्ण भार स्वतःच्या खांद्यावर घेतला. अत्यंत गरिबीत संसार चालवताना त्यांनी कधीही तक्रार केली नाही. बाबासाहेबांच्या शिक्षणात कोणताही अडथळा येऊ नये, यासाठी त्यांनी स्वतःच्या इच्छा-आकांक्षांचा पूर्णतः त्याग केला. त्या काळातील परिस्थिती अत्यंत कठीण होती. घरात अनेकदा अन्नधान्य नसे, मुलांचे संगोपन करणे कठीण जाई, आजारपण आणि आर्थिक विवंचना कायम असत. बाबासाहेब विदेशात शिक्षण घेत असताना रमाबाई मुंबईत अत्यंत हालअपेष्टा सहन करत होत्या. संसार चालवण्यासाठी त्यांनी अनेक संकटांचा सामना केला. काही वेळा उपाशीपोटी दिवस काढावे लागत, तरीही त्यांनी बाबासाहेबांना कधीही शिक्षण सोडून परत येण्यास सांगितले नाही. त्यांच्या मनात बाबासाहेबांच्या ध्येयाबद्दल प्रचंड विश्वास होता. शिक्षणाच्या माध्यमातून समाजाचे उद्धारकार्य बाबासाहेब करणार आहेत, याची त्यांना जाणीव होती. त्यामुळे त्यांनी स्वतःच्या वेदना मनात ठेवून बाबासाहेबांना सतत प्रेरणा दिली.

रमाबाईंचे व्यक्तिमत्त्व अत्यंत साधे, शांत आणि संयमी होते. त्यांना कोणत्याही प्रकारचा दिखाऊपणा आवडत नसे. साधी राहणी, परिश्रमशील वृत्ती आणि कुटुंबाविषयी अपार प्रेम हे त्यांच्या स्वभावाचे वैशिष्ट्य होते. त्या धार्मिक वृत्तीच्या होत्या. संकटांच्या काळात त्या देवभक्तीतून मानसिक बळ मिळवत असत. बाबासाहेब मात्र तर्कवादी आणि वैज्ञानिक दृष्टिकोन असलेले होते. तरीही या दोघांमध्ये परस्पर आदर आणि समजूतदारपणा कायम राहिला. बाबासाहेबांनी अनेकदा रमाबाईंच्या सहनशीलतेचा आणि त्यागाचा उल्लेख अत्यंत आदराने केला आहे.

रमाबाईंच्या आयुष्यातील सर्वांत वेदनादायक बाब म्हणजे त्यांच्या मुलांचे निधन. त्यांना एकूण पाच अपत्ये झाली; परंतु त्यापैकी बहुतेक मुलांचे लहान वयातच निधन झाले. दारिद्र्य, आरोग्याच्या समस्या आणि अपुऱ्या वैद्यकीय सुविधांमुळे त्यांना आपल्या लेकरांना गमवावे लागले. या दुःखाने रमाबाई आतून खचून गेल्या होत्या. मातृत्वाच्या असंख्य वेदना त्यांनी सहन केल्या. तरीही त्यांनी बाबासाहेबांच्या कार्यात कधी अडथळा आणला नाही. उलट त्यांच्या मानसिक स्थैर्याला आधार देण्याचा प्रयत्न केला. एका आईच्या आणि पत्नीच्या भूमिकेत त्यांनी केलेला त्याग अनमोल आहे.

बाबासाहेबांचे जीवन म्हणजे सततचा संघर्ष होता. अस्पृश्यतेविरुद्धचा लढा, शिक्षणासाठीचा संघर्ष, सामाजिक न्यायासाठीचे आंदोलन, कायद्याचा अभ्यास, राजकीय जबाबदाऱ्या आणि समाजजागृती या सर्व क्षेत्रांत बाबासाहेब कार्यरत होते. या प्रत्येक टप्प्यावर रमाबाई त्यांच्यासोबत सावलीसारख्या उभ्या राहिल्या. त्यांनी स्वतःला कधीही पुढे आणले नाही; परंतु बाबासाहेबांच्या यशामागे त्यांचे योगदान अत्यंत महत्त्वाचे होते. समाजपरिवर्तनासाठी कार्य करणाऱ्या व्यक्तीच्या पाठीशी उभे राहण्यासाठी जी मानसिक ताकद लागते, ती रमाबाईंकडे होती. महाड सत्याग्रह, चवदार तळ्याचा लढा, मंदिरप्रवेश आंदोलन, गोलमेज परिषद यांसारख्या ऐतिहासिक घटनांच्या काळात बाबासाहेबांचे जीवन अत्यंत व्यस्त आणि संघर्षमय होते. या काळात रमाबाई घराची जबाबदारी सांभाळत होत्या. आर्थिक ताण, सामाजिक दबाव आणि वैयक्तिक दुःख यांचा सामना करत त्यांनी बाबासाहेबांना मानसिक आधार दिला. एका अर्थाने बाबासाहेबांच्या सामाजिक क्रांतीला आवश्यक असलेली भावनिक शक्ती रमाबाईंकडूनच मिळत होती. रमाबाईंच्या व्यक्तिमत्त्वात असलेली सहनशीलता आजच्या समाजासाठी प्रेरणादायी आहे. त्यांनी कधीही स्वतःच्या दुःखाचे प्रदर्शन केले नाही. गरिबी, उपासमार, आजारपण, मुलांचे मृत्यू आणि सामाजिक अपमान या सर्व संकटांना त्यांनी धैर्याने तोंड दिले. त्यांच्या आयुष्याचा विचार केला तर लक्षात येते की त्या केवळ एका महान व्यक्तीच्या पत्नी नव्हत्या, तर स्वतःमध्येही एक महान व्यक्तिमत्त्व होत्या. त्यांचे योगदान शब्दांत मांडणे कठीण आहे.

रमाबाईंच्या आयुष्यातील आणखी एक महत्त्वाची बाब म्हणजे त्यांची संवेदनशीलता. घरात कोणीही उपाशी राहू नये, गरजू व्यक्तींना मदत करावी, संकटात असलेल्या लोकांना धीर द्यावा, अशी त्यांची वृत्ती होती. अत्यंत गरिबीत राहूनही त्यांनी माणुसकी जपली. त्यांचे जीवन हे करुणा आणि सहअस्तित्वाचे उदाहरण होते. त्या काळातील दलित स्त्रियांच्या जीवनातील दुःख आणि संघर्ष रमाबाईंच्या जीवनातून स्पष्टपणे दिसून येतात. स्त्रीशक्तीचा विचार करताना अनेकदा समाज केवळ प्रसिद्ध आणि सार्वजनिक जीवनात कार्य करणाऱ्या महिलांकडे पाहतो; परंतु घराच्या चार भिंतीत राहून समाजपरिवर्तनाच्या महान कार्याला आधार देणाऱ्या स्त्रियांचे योगदानही तितकेच महत्त्वाचे असते. रमाबाई यांचे जीवन हे अशा स्त्रीशक्तीचे सर्वोच्च उदाहरण आहे. त्यांनी कुटुंब, संसार आणि सामाजिक जबाबदाऱ्या सांभाळताना दाखवलेली संयमशीलता आजच्या पिढीसाठी प्रेरणादायी आहे.

बाबासाहेबांनी अनेकदा आपल्या लेखनात आणि भाषणांत रमाबाईंच्या त्यागाचा उल्लेख केला आहे. त्यांनी रमाबाईंना अत्यंत प्रेमाने 'रमा' किंवा ङ्गरामूङ्ख असे संबोधले. बाबासाहेबांच्या आयुष्यात रमाबाईंचे स्थान किती महत्त्वाचे होते, हे त्यांच्या अनेक आठवणींमधून दिसून येते. बाबासाहेबांनी शिक्षणासाठी केलेल्या संघर्षात रमाबाईंचे सहकार्य नसते, तर कदाचित इतिहासाची

दिशा वेगळी असती. कारण संघर्षाच्या काळात मानसिक आधार देणारी व्यक्तीच एखाद्याला मोठ्या ध्येयासाठी लढण्याची शक्ती देते. रमाबाईंचे आरोग्य पुढे खालावत गेले. सततची गरिबी, कष्ट, अपुरी आहारव्यवस्था आणि मानसिक ताण यामुळे त्यांची प्रकृती ढासळली. बाबासाहेब त्या काळात अत्यंत व्यस्त होते. समाजकारण, राजकारण आणि कायदेविषयक कामांमध्ये त्यांचा वेळ जात होता. तरीही रमाबाईंच्या प्रकृतीबद्दल त्यांना सतत चिंता वाटत असे. अखेर २७ मे १९३५ रोजी रमाबाईंचे निधन झाले. त्यांच्या मृत्यूने बाबासाहेब अत्यंत दुःखी झाले. त्यांनी आपल्या आयुष्यातील एक मोठा आधार गमावला होता. रमाबाईंच्या निधनानंतर बाबासाहेब काही काळ अत्यंत खचून गेले होते. त्यांनी आपल्या आयुष्यातील संघर्षमय प्रवासात ज्यांच्यावर सर्वाधिक विश्वास ठेवला, ती व्यक्ती त्यांच्यापासून दूर गेली होती. बाबासाहेबांनी रमाबाईंच्या स्मरणार्थ अनेकदा भावनिक शब्दांत आपली कृतज्ञता व्यक्त केली. त्यांच्या जीवनातील त्यागाचे मोल त्यांनी मनापासून मान्य केले. आजच्या काळात रमाबाई आंबेडकर यांचे जीवन नव्या पिढीसाठी प्रेरणेचा स्रोत आहे. त्यांचे जीवन आपल्याला सांगते की मोठ्या परिवर्तनामागे अनेक अनामिक त्याग असतात. समाजाला दिशा देणाऱ्या व्यक्तींच्या यशामागे त्यांच्या कुटुंबीयांचे, विशेषतः स्त्रियांचे योगदान अत्यंत महत्त्वाचे असते. रमाबाईंचे जीवन हे स्त्रीशक्तीच्या संयमी आणि समर्पित रूपाचे प्रतीक आहे. समाजात आजही अनेक महिला विविध संकटांचा सामना करत आहेत. आर्थिक अडचणी, कौटुंबिक जबाबदाऱ्या, सामाजिक दबाव आणि असमानता या समस्यांमध्येही त्या कुटुंब आणि समाजासाठी झटत आहेत. अशा वेळी रमाबाईंचे जीवन त्यांना संघर्षातून उभे राहण्याची प्रेरणा देते. त्यांचा त्याग हा केवळ वैयक्तिक नव्हता; तो सामाजिक परिवर्तनासाठी दिलेला मूक वाटा होता. रमाबाईंच्या स्मृतिदिनानिमित्त त्यांचे कार्य आणि योगदान समाजासमोर मांडणे आवश्यक आहे. अनेकदा इतिहासात मोठ्या व्यक्तींची नावे प्रसिद्ध होतात; परंतु त्यांच्या संघर्षात सहभागी असलेल्या व्यक्ती दुर्लक्षित राहतात. रमाबाईंचे जीवन हे अशाच दुर्लक्षित पण अत्यंत महत्त्वाच्या योगदानाचे उदाहरण आहे. त्यांच्या स्मृती जतन करणे म्हणजे समाजातील त्याग, सहनशीलता आणि माणुसकीच्या मूल्यांना जपणे होय.भारतीय स्त्रीच्या संघर्षमय जीवनाचे एक प्रभावी चित्र रमाबाईंच्या आयुष्यातून दिसते. त्यांनी अत्यंत प्रतिकूल परिस्थितीतही धैर्य गमावले नाही. कुटुंबासाठी, पतीच्या ध्येयासाठी आणि मुलांसाठी त्यांनी आयुष्यभर कष्ट केले. त्यांच्या जीवनात सुखाचे क्षण फार कमी होते; परंतु त्यांनी दुःखाला शरण न जाता त्यातून जगण्याची ताकद निर्माण केली. रमाबाईंच्या जीवनाचा अभ्यास करताना त्या काळातील सामाजिक परिस्थितीही समजून घ्यावी लागते. दलित समाजावर होणारा अन्याय, अस्पृश्यतेमुळे मिळणारी अमानुष वागणूक, शिक्षणाचा अभाव, गरिबी आणि सामाजिक बहिष्कार या सगळ्या परिस्थितीत रमाबाई जगत होत्या. अशा काळात त्यांनी बाबासाहेबांना केवळ साथच दिली नाही, तर त्यांच्या ध्येयासाठी स्वतःचे जीवन वाहून घेतले.

आज अनेक सामाजिक आणि शैक्षणिक संस्थांद्वारे रमाबाई आंबेडकर यांच्या स्मृती जपल्या जात आहेत. त्यांच्या नावाने महिला वसतिगृहे, शैक्षणिक संस्था, सामाजिक उपक्रम आणि स्मारके उभारण्यात आली आहेत. हे केवळ स्मरणाचे प्रतीक नाही, तर स्त्रीशक्तीचा सन्मान करण्याचा प्रयत्न आहे. रमाबाईंच्या जीवनातून प्रेरणा घेऊन महिलांनी शिक्षण, स्वाभिमान आणि सामाजिक जाणीव यांचा स्वीकार करणे आवश्यक आहे. रमाबाईंचे जीवन हे त्यागाच्या माध्यमातून इतिहास घडवणाऱ्या स्त्रीचे उदाहरण आहे. त्यांनी स्वतःचे आयुष्य प्रसिद्धीसाठी जगले नाही. त्यांना कोणत्याही पदाची किंवा सत्तेची अपेक्षा नव्हती. त्यांचे ध्येय केवळ कुटुंब आणि बाबासाहेबांच्या स्वप्नांना आधार देणे हेच होते. म्हणूनच त्यांचे योगदान अधिक मोठे वाटते. आजच्या भौतिकवादी युगात त्यांचे साधेपण आणि समर्पण समाजाला माणुसकीची जाणीव करून देते. रमाबाईंच्या व्यक्तिमत्त्वाचा आणखी एक महत्त्वाचा पैलू म्हणजे त्यांची मानसिक ताकद. संकटांच्या काळात अनेकजण खचून जातात; परंतु रमाबाई संकटांतही शांत राहिल्या. त्यांनी दुःख सहन केले, पण धैर्य सोडले नाही. त्यांच्या या वृत्तीमुळे बाबासाहेबांना समाजकार्यासाठी आवश्यक स्थैर्य मिळाले. त्यांचे जीवन हे मानसिक सामर्थ्याचे जिवंत उदाहरण आहे. स्त्री-पुरुष समानतेच्या विचारांचा पाया मजबूत करण्यासाठी रमाबाईंचे जीवन अभ्यासणे आवश्यक आहे. स्त्रीचे योगदान केवळ घरापुरते मर्यादित नसते; ती समाजपरिवर्तनाची महत्त्वाची भागीदार असते. रमाबाई यांनी हे आपल्या आयुष्यातून सिद्ध केले. त्यांचे योगदान सामाजिक इतिहासात सुवर्णाक्षरांनी लिहिले जावे, इतके मोठे आहे. रमाबाईंच्या स्मृतिदिनानिमित्त त्यांचे विचार आणि जीवनमूल्ये नव्या पिढीपर्यंत पोहोचवणे ही काळाची गरज आहे. त्याग, संयम, माणुसकी, सहकार्य आणि ध्येयनिष्ठा या मूल्यांची आज समाजाला अत्यंत आवश्यकता आहे. वाढती स्पर्धा, स्वार्थी वृत्ती आणि नातेसंबंधांमधील ताण यांच्या काळात रमाबाईंचे जीवन आपल्याला संवेदनशीलतेचा आणि नात्यांमधील विश्वासाचा संदेश देते. रमाबाई आंबेडकर या नावात केवळ एका स्त्रीची ओळख नाही, तर संघर्षातून उभ्या राहिलेल्या भारतीय स्त्रीचे सामर्थ्य दडलेले आहे. त्यांनी संकटांना घाबरून न जाता त्यांच्याशी सामना केला. त्यांनी दुःखाला स्वीकारले, पण आशा सोडली नाही. त्यांच्या जीवनाचा विचार करताना मनात आदर आणि कृतज्ञतेची भावना निर्माण होते. समाजातील प्रत्येक व्यक्तीने रमाबाईंच्या जीवनातून प्रेरणा घ्यावी. कष्ट, त्याग आणि समर्पण यांच्यामुळेच मोठे परिवर्तन घडते, हा संदेश त्यांच्या आयुष्यातून मिळतो. आज महिलांच्या सक्षमीकरणाबद्दल मोठ्या प्रमाणात चर्चा होत असली तरी त्यासाठी आवश्यक असलेली मूल्ये रमाबाईंच्या जीवनात स्पष्टपणे दिसतात. आत्मविश्वास, सहनशीलता आणि कुटुंबाविषयीची जबाबदारी यांचा सुंदर समन्वय त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वात होता. रमाबाईंच्या स्मृतिदिनाचे महत्त्व केवळ औपचारिक कार्यक्रमांपुरते मर्यादित राहता कामा नये. त्यांच्या जीवनाचा अभ्यास शाळा, महाविद्यालये आणि समाजसंस्थांमध्ये व्हायला हवा. त्यांच्या त्यागमय जीवनाची माहिती नव्या पिढीपर्यंत पोहोचल्यास समाजात संवेदनशीलता आणि सामाजिक जाणीव वाढेल.

बाबासाहेबांच्या कार्याची मुळे समजून घ्यायची असतील, तर रमाबाईंच्या त्यागाचे महत्त्व समजून घ्यावे लागेल. आजच्या आधुनिक समाजात कुटुंबव्यवस्थेवर अनेक प्रकारची आव्हाने आहेत. अशा काळात रमाबाईंचे जीवन कुटुंबातील परस्पर सहकार्य, विश्वास आणि त्याग यांचे महत्त्व अधोरेखित करते. त्यांनी बाबासाहेबांच्या ध्येयाला स्वतःचे ध्येय मानले. त्यांच्या संघर्षाला स्वतःचा संघर्ष समजले. म्हणूनच त्यांचे वैवाहिक जीवन केवळ संसार नव्हते, तर एका सामाजिक ध्येयासाठीची संयुक्त साधना होती.

रमाबाईंच्या आयुष्याकडे पाहताना आपल्याला स्त्रीच्या अदृश्य श्रमांचे महत्त्व समजते. घर सांभाळणे, मुलांची काळजी घेणे, संकटांना तोंड देणे आणि कुटुंबातील सदस्यांना मानसिक आधार देणे ही कामे समाज अनेकदा गृहीत धरतो. परंतु या कामांमुळेच मोठी स्वप्ने पूर्ण होतात. बाबासाहेबांच्या महान कार्यामागे रमाबाईंची हीच अदृश्य शक्ती कार्यरत होती. रमाबाई आंबेडकर यांचे जीवन हे भारतीय समाजातील वंचित स्त्रीच्या संघर्षाचे प्रतीक आहे. त्यांनी प्रतिकूलतेतही स्वाभिमानाने जगण्याचा प्रयत्न केला. त्यांच्या आयुष्यातील दुःख आणि त्याग समजून घेतल्याशिवाय बाबासाहेबांच्या संघर्षाचे पूर्ण चित्र समोर येत नाही. म्हणूनच रमाबाईंच्या स्मृतीचा सन्मान करणे म्हणजे सामाजिक परिवर्तनाच्या इतिहासातील एका महत्त्वपूर्ण अध्यायाला आदर देणे होय. रमाबाईंचे जीवन आपल्याला शिकवते की मोठेपणा हा केवळ प्रसिद्धीत नसतो, तर नि:स्वार्थी कार्यात असतो. त्यांनी स्वतःसाठी काही मागितले नाही. त्यांचे संपूर्ण आयुष्य इतरांसाठी जगण्यात गेले. म्हणूनच त्यांचे व्यक्तिमत्त्व अधिक महान वाटते. त्यांची साधी राहणी आणि उच्च विचारसरणी समाजासाठी प्रेरणादायी आहे. आज महिलांना शिक्षण, रोजगार आणि सामाजिक सहभागाच्या अनेक संधी उपलब्ध झाल्या आहेत. तरीही अनेक महिलांना संघर्ष करावा लागतो. अशा वेळी रमाबाईंचे जीवन त्यांना मानसिक बळ देते. संकटांना सामोरे जाताना धैर्य आणि संयम कसे राखावे, हे त्यांच्या आयुष्यातून शिकण्यासारखे आहे. रमाबाईंच्या स्मृतिदिनानिमित्त त्यांचे स्मरण करताना केवळ श्रद्धांजली वाहून थांबणे पुरेसे नाही. त्यांच्या मूल्यांचा स्वीकार करणे आवश्यक आहे. समाजात समानता, माणुसकी आणि सहकार्याची भावना वाढवण्यासाठी प्रत्येकाने प्रयत्न करायला हवेत. बाबासाहेबांनी ज्या समतामूलक समाजाचे स्वप्न पाहिले, त्या स्वप्नाच्या उभारणीत रमाबाईंचा मूक पण महत्त्वपूर्ण वाटा होता. भारतीय इतिहासातील अनेक स्त्रिया आपल्या त्यागामुळे आणि समर्पणामुळे स्मरणात राहिल्या आहेत. रमाबाई आंबेडकर यांचे नाव त्यामध्ये अत्यंत आदराने घेतले जाते. त्यांनी आयुष्यभर संकटांचा सामना केला, पण कधीही कर्तव्यापासून मागे हटल्या नाहीत. त्यांचे जीवन हे प्रेरणेचा अखंड स्रोत आहे. रमाबाईंच्या आयुष्यातील संघर्ष समजून घेतल्यास आपल्याला समाजातील विषमता आणि अन्यायाची जाणीव होते. त्याचबरोबर संघर्षातून उभे राहण्याची प्रेरणाही मिळते. त्यांचे जीवन हे केवळ भूतकाळातील इतिहास नाही, तर वर्तमान आणि भविष्याला दिशा देणारा संदेश आहे. २७ मे हा दिवस रमाबाईंच्या स्मृतीला अभिवादन करण्याचा दिवस आहे. हा दिवस आपल्याला त्याग, प्रेम, सहकार्य आणि माणुसकीची आठवण करून देतो.

बाबासाहेबांच्या महान कार्याच्या पायाभरणीत रमाबाईंचे योगदान सदैव स्मरणात राहील. त्यांच्या शांत, संयमी आणि समर्पित जीवनामुळेच भारतीय समाजपरिवर्तनाच्या इतिहासाला नवी दिशा मिळाली. रमाबाई आंबेडकर या भारतीय स्त्रीशक्तीचे एक तेजस्वी प्रतीक आहेत. त्यांचे जीवन जितके साधे होते, तितकेच ते महान होते. त्यांनी संकटांशी सामना करत समाजपरिवर्तनाच्या इतिहासात आपले अजरामर स्थान निर्माण केले. त्यांच्या स्मृतिदिनानिमित्त त्यांना विनम्र अभिवादन करताना त्यांच्या जीवनमूल्यांचा स्वीकार करण्याची प्रतिज्ञा प्रत्येकाने केली पाहिजे. कारण रमाईचा त्याग, त्यांचे प्रेम आणि त्यांचे समर्पण हेच खऱ्या अर्थाने मानवतेचे आणि सामाजिक न्यायाचे अधिष्ठान आहे.

- डॉ. राजेंद्र बगाटे,
(लेखक, समाजशास्त्राचे अभ्यासक आहेत)

कॅप्टन पॉलीप्लास्टची दमदार कामगिरी! FY26 मध्ये महसूलात ४५ टक्के वाढ; Q4 मध्ये नफ्यात ९१ टक्क्याने उसळी

राजकोट, दि. २६ (वृत्तसंस्था) - दि. २३ मे २०२६ गुजरातमधील राजकोट येथील मायक्रो इरिगेशन आणि सोलर एझउ क्षेत्रातील आघाडीची कंपनी कॅप्टन पॉलीप्लास्ट लिमिटेडने (CPL) आर्थिक वर्ष २०२५-२६ मध्ये उल्लेखनीय आर्थिक कामगिरी नोंदवली आहे. कंपनीच्या संचालक मंडळाची महत्त्वपूर्ण बैठक २३ मे २०२६ रोजी पार पडली. या बैठकीत मार्च २०२६ अखेरच्या तिमाही आणि पूर्ण आर्थिक वर्षाचे ऑडिटेड वित्तीय निकाल मंजूर करण्यात आले.

कंपनीने दिलेल्या माहितीनुसार, आर्थिक वर्ष २६ मध्ये कंपनीचे एकूण उत्पन्न ४५ टक्क्यांनी वाढून ४१९.७५ कोटी रुपयांवर पोहोचले. एइखढऊअ ४६.३२ कोटी रुपये राहिले, तर निव्वळ नफा २७.७८ कोटी रुपये नोंदवण्यात आला. गेल्या वर्षाच्या अपेक्षीत वाढ समाविष्ट असल्याने नफ्याची थेट तुलना शक्य नसल्याचे कंपनीने स्पष्ट केले आहे.

Q4 मध्ये जबरदस्त वाढ

Q4 FY26 मध्ये कंपनीचे एकूण उत्पन्न १४२.२२ कोटी रुपये झाले असून यात ८० टक्क्यांची वाढ झाली आहे. एइखढऊअ ६६ टक्क्यांनी वाढून १४.१६ कोटी रुपये झाला. तर निव्वळ नफा तब्बल ९१ टक्क्यांनी वाढून ९.७६ कोटी रुपयांवर पोहोचला आहे.

ऑडिटरकडून कोणतीही आक्षेपार्ह नोंद नसलेला ऑडिट अहवाल

कंपनीचे वैधानिक लेखापरीक्षक (चार्टर्ड अकाउंटंट्स) एम/एस जे. सी. रणपुरा अँड कंपनी यांनी वित्तीय निकालांवर कोणतीही प्रतिकूल नोंद न करता कोणतीही आक्षेपार्ह नोंद नसलेला ऑडिट अहवाल दिला आहे. यामुळे कंपनीच्या आर्थिक पारदर्शकतेवर गुंतवणूकदारांचा विश्वास वाढला आहे.

सोलर व्यवसायामुळे वाढीला गती

पंतप्रधान कुसूम योजनेअंतर्गत कंपनीला (PM-KUS>UM) अनेक सोलर प्रकल्पांच्या ऑर्डर्स मिळाल्या आहेत. विशेष म्हणजे चडएऊडङ कडून ङ्गमागेल त्याला सौर कृषी पंपङ्ख योजनेअंतर्गत ३०० ऑफ-ग्रिड सोलर वॉटर पंप बसविण्याची ८.१७ कोटी रुपयांची ऑर्डर कंपनीला मिळाली आहे.

मायक्रो इरिगेशन व्यवसाय मजबूत

ड्रिप आणि स्प्रिंकलर इरिगेशन व्यवसाय हा अजूनही कंपनीचा मुख्य महसूल स्रोत आहे. ऋडढ दर १२ टक्क्यांवरून ५ टक्क्यांपर्यंत कमी झाल्यामुळे उत्पादनांची मागणी वाढण्याची अपेक्षा कंपनीने व्यक्त केली आहे.

अहमदाबाद प्लांटमुळे क्षमता वाढणार

कंपनीचा अहमदाबादमधील नवीन उत्पादन प्रकल्प सुरू झाला असून त्यामुळे उत्पादन खर्च कमी होऊन नफा वाढण्यास मदत होणार आहे. कंपनीने देशांतर्गत आणि आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठेत विस्ताराचेही संकेत दिले आहेत.

राष्ट्रपती, पंतप्रधानपद कशाला हवे? नितीन गडकरींच्या जाहीर वक्तव्याने चर्चांना उधाण

नागपूर, दि. २६ (प्रतिनिधी) - आपल्या स्पष्टवक्तेपणासाठी प्रसिद्ध असलेले केंद्रीय रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्री नितीन गडकरी यांच्या आणखी एका विधानावरून राजकीय चर्चांना उधाण आले आहे. राष्ट्रपती, पंतप्रधानपद कशाला हवे? असे जाहीर विधान गडकरी यांनी केले. त्यावरून त्यांच्या मनात आहे तरी काय अशीही चर्चा रंगली आहे. राष्ट्रभाषा परिवारतर्फे शनिवारी सायंकाळी नागपूरच्या याराना लॉनमध्ये आयोजित 'मित्रो के बिच' या कार्यक्रमात नितीन गडकरी यांनी हे वक्तव्य केले. जनतेचे प्रेम आणि आशीर्वाद म्हणजे मोठे भांडवल आहे, ते मिळतेय हेच महत्त्वाचे आहे, त्यापुढे राष्ट्रपती, पंतप्रधानपद कशाला हवे, असे गडकरी म्हणाले. गरीबांना जात, पंथ नसते. पेट्रोल-डिझेलचे दर वाढले तर त्यांना अधिक त्रास होतो. परंतु काही लोक गरीबांना फुकटात काही गोष्टीचे वाटप करतात. त्यातून लोकांचे नुकसान होते, परंतु राजकारणात या बाबी चालतात, असा टोला लगावत त्यांनी महायुती सरकारच्या फुकटच्या योजनांवर अप्रत्यक्षपणे बोट ठेवले.

'असेल माझा हरी तर देईल खाटल्यावरी'

भारतातील एक 'वादग्रस्त' पत्रकार आणि 'लुटेन्स मीडिया 'चा मुखीया म्हणता येईल असा राजदीप सरदेसाई याने 'हाऊ मोदी वन २०१९' नावाचे पुस्तक लिहिले आहे. त्या पुस्तकात त्याने २०१६च्या नोटबंदी च्या काळातील एक अनुभव कथन केला आहे.

राजदीपने उत्तर प्रदेशमध्ये जाऊन नोटा बदलण्यासाठी रांग लावून उभे असणाऱ्या लोकांच्या मुलाखती घेतल्या. त्यातीलच एका युवाकाला त्याने विचारले की नोटबंदीमुळे तुला काय त्रास झाला. त्या युवकाने इतर लोकांप्रमाणेच तक्रारीचा व झालेल्या त्रासाचा पाढा वाचला. राजदीपने त्याला विचारले की तुला नोकरी आहे का? त्याने नकारार्थी उत्तर दिल्यावर राजदीपने त्याला विचारले की तुझ्यावर ही वेळ आणण्याबद्दल तू मोदींना जबाबदार धरतोस का? त्यावर त्या युवकाने दिलेल्या उत्तराने राजदीपची बोलती बंद झाली. तो युवक म्हणाला की मोदीजीने हमारे भलेके लिएही नोटबंदी की हय.राजदीपने स्पष्ट शब्दात निष्कर्ष काढला की 'मोदींची विश्वासार्हता' हाच २०१९ च्या लोकसभा निवडणुकीतील कळीचा मुद्दा ठरला.किंबहुना गेल्या बारा वर्षात मोदींची 'क्रेडिबीलिटी' हाच भाजपच्या यशाचा हुकमाचा एक्का ठरला आहे. विरोधक या एका हुकमाच्या पानामुळे नामोहरम झाले आहेत.

आज वरील किस्सा आठवायचे कारण म्हणजे राहुल गांधींनी 'मोदी सरकार एक वर्षात पडेल' असे केलेले विधान व त्यावर 'दिल्लीसे मुंबई तक' माध्यमांमध्ये रंगलेल्या निरर्थक चर्चा.

सर्वप्रथम हे स्पष्ट केले पाहिजे की राहुलने हे विधान आत्ताच का केले. गेले तीन आठवडे भाजपने पश्चिम बंगालच्या विधानसभा निवडणुकीत ममता बॅनर्जीचा पराभव करताना २/३ बहुमत मिळवून साध्य केलेले अविश्वसनीय यश हाच सर्वाधिक चर्चीला जाणारा विषय ठरला आहे. या विषयावरून मीडियाचे तसेच जनतेचे लक्ष इतरत्र वळवण्यासाठीच राहुलने हे विधान केले आहे. अजून एक कारण म्हणजे एक केरळ वगळता इतर चार राज्यात काँग्रेसची जी धुळधाण उडाली आहे त्यामुळे खचलेल्या काँग्रेसजनांनी राहुलच्या नेतृत्वावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करू नये हाही एक अंतस्थ हेतू आहे. वाळवंटात ज्याप्रमाणे मृगजळाचा आभास निर्माण होऊन तहानलेला प्राणी त्यामागे धावत सुटतो त्याप्रमाणे 'मोदी सरकार पडेल ' अशा वेड्या आशेने सत्तेच्या भुकेने व्याकुळ झालेले काँग्रेसजन आपली सारासार विवेक बुद्धी गहाण टाकून राहुलने दाखवलेल्या सत्तेच्या मृगजलामागे धावत सुटतील असा राहुल गांधींचा समज आहे.

देशात सध्या अमेरिका --इराण युद्धामुळे इंधनाची बिकट स्थिती उद्भवली आहे. रोज पेट्रोल व डिझेलच्या दरात वाढ केली जात आहे व त्याचा साईड इफेक्ट म्हणून देशातील महागाईचा दर वाढत आहे. पंतप्रधानानी देशबांधवाना परकीय चलनाचा अपव्यय टाळण्यासाठी 'सातसूत्री' आवाहन करताना सोने खरेदी टाळा व परदेश दौरे कमी करा असे सुचवले आहे. याचाच आधार घेऊन भारताची आर्थिक स्थिती खालावली असून भारतापुढे भीषण आर्थिक संकट उभे आहे असा बागुलबुआ उभा करण्याचा प्रयत्न काँग्रेससह इतर विरोधक आणि त्यांची तळी उचलणारी इको सिस्टिम जोरदारपणे करत आहे. राहुलला अशी वेडी आशा आहे की आर्थिक स्थिती ढासळल्यावर जनता रस्त्यावर येईल व नेपाळ, बांगला देश प्रमाणे भारतातही 'गैरलोकशाही' मार्गाने सत्तान्तर होईल व पर्यायी नेता म्हणून राहुलचा पंतप्रधानपदाचा राज्याभिषेक होईल. राहुलचे हे दिवास्वप्न भारतात कधीही पूर्ण होणार नाही कारण भारतात लोकशाहीची पाळेमुळे घट्ट रुजली आहेत व त्यामुळेच राहुल गांधी नजीकच्या भविष्यकाळात लोकशाही मार्गाने सत्तेत येऊ शकत नाहीत याची स्वतः राहुल व त्यांच्या 'चमच्याना' पूर्ण जाणीव आहे. देवेंद्रजींनी म्हणूनच राहुलच्या वक्तव्याची 'मुंगेरीलाल के हसीन सपने म्हणून खिल्ली उडवली आहे.

अमेरिका –इराण वादामुळे सर्व जगच इंधनाच्या वणव्यात होरपळून निघत आहे. भारत हाही त्याला अपवाद नाही. भारताच्या नियंत्रणाबाहेर असलेल्या परिस्थितीमुळे इंधनाचे चटके भारताला बसत आहेत हे समजण्याइतकी भारतीय जनता परिपक्व आहे त्यामुळेच विरोधकांनी कितीही उचकावण्याचा प्रयत्न केला तरी जनता त्यांना प्रतिसाद देत नाही. हे संकट काही भारताने स्वतःहून ओढवून घेतलेले नाही हेही जनतेला पटले आहे.

काँग्रेस व इतर विरोधकांना सरकारच्या आर्थिक तसेच परराष्ट्र धोरणांवर टीका करण्याचा पूर्ण हक्क आहे.पण नुसती टीका करून भागणार नाही. त्यांना पर्यायी आर्थिक व परराष्ट्र धोरण काय असावे त्याचा आराखडा देशबांधवांपुढे ठेवावा लागेल. इंधनाचे दर न वाढवता आर्थिक स्थिती कशी सुधारता येईल, इस्राएल व आखाती देशांना पाठिंबा न देता इराणची पाठराखण केल्यास भारताचा कसा फायदा होईल हेही जनतेला पटवून द्यावे लागेल. त्यासाठी खूप अभ्यास व परिश्रम करावे लागतील. दुर्दैवाने काँग्रेससह सर्व विरोधकांची यासाठी तयारी नाही. नुसते एक्स वरून तसेच इतर समाज माध्यमावरून ट्विट करून आणि पत्रकार परिषदेत बेछुट आरोप करून जनमत बदलता येत नाही हे त्यांनाही कळत असेल पण वळत नाही हे मात्र नक्की. जनतेत जाऊन त्यांच्याशी संवाद साधून आपले म्हणणे पटवून दिले तरच जनता त्यांना साथ देईल. याबाबत मोदीजींचे उदाहरण त्यांच्यासमोर आहे पण मोदींचा द्वेष करून काहीही साधणार नाही.

ब्रिटन तसेच इतर अनेक युरोपीयन देशात आर्थिक धोरणाच्या प्रश्नावर निवडणुका लढवल्या गेल्याची किंवा सार्वमत घेतले गेल्याची असंख्य उदाहरणे आहेत.इंग्लंडमध्ये यूरोपीयन युनियनमधून बाहेर पडावे की नाही हे ठरवण्यासाठी सार्वमत घेतले गेले होते. टोनी ब्लेअर यांनी त्यापायी आपले पंतप्रधानपद पणाला लावले होते आणि त्यात त्यांचा पराभव झाला. भारतात आत्तापर्यंत एकदाही आर्थिक धोरणे कुठली असावीत या प्रश्नावर एकही निवडणूक लढवली गेलेली नाही. सर्व निवडणुका या राजकीय मुद्द्यावरच लढवल्या गेल्या आहेत. स्वातंत्र्यापासून अनेकदा महागाई, बेरोजगारी, परकी चलनाची टंचाई असे अनेक आर्थिक प्रश्न 'आ वासून ' उभे राहिले होते तरी सुद्धा निवडणुका या राजकीय व सामाजिक मुद्द्यावरच लढवल्या गेल्या. नेहरू, शास्त्री, इंदिरा गांधी, नरसिंह राव, मनमोहन सिंग या सर्व पंतप्रधानांना आर्थिक समस्यांचा सामना करावा लागला होता. त्यावेळी विरोधी पक्ष असलेल्या भाजपने नुसती टीका केली नाही तर आपली पर्यायी आर्थिक धोरणे जनतेसमोर मांडली होती.त्याचाच परिणाम म्हणजे २०१४ मध्ये भाजपने अनपेक्षितपणे काँग्रेसला सत्ताच्युत करून स्पष्ट बहुमत मिळवले होते. मोदींनी गुजरातमध्ये आर्थिक / औद्योगिक विकासाचे जे 'गुजराथ मॉडेल 'राबवले त्याला मतदारांनी पसंतीची पावती दिली.

नुकत्याच झालेल्या विधानसभा निवडणुकीत काँग्रेससह सर्वच विरोधी पक्षांनी कुठल्या आर्थिक प्रश्नांना हात घातला? सगळा प्रचार हा मोदी द्वेषाने भरलेला होता व त्यामुळेच मतदारांनी त्यांच्या तोंडाला पाने पुसली. तसेच या सर्व पक्षात प्रचंड अंतर्विरोध होता. बंगालमध्ये राहुल गांधींनी ममता बॅनर्जीवर भ्रष्टाचाराचे व धार्मिक ध्रुवीकरणाचे आरोप केले व भाजपच्या यशासाठी ममताना जबाबदार ठरवले. केरळमध्ये काँग्रेस व मार्क्सवादी एकमेकांविरुद्ध लढले. निवडणुकीनंतर तामिळनाडूत काँग्रेसने डी एम के शी पाट लावून विजयशी घरोबा केला.गंमत म्हणजे ममता, राहुल, डावे पक्ष व डी एम के हे 'इंडी ' आघाडीचे सदस्य आहेत आणि दिल्लीत एकमेकांच्या मांडीला मांडी लावून बसतात.जनता हे सर्व उघड्या डोळ्यांनी बघत आहे.

राहुलनी आता 'बुडत्याला काडीचा आधार ' म्हणतात तसा 'कॉक्रोच जनता पार्टी ' या समाजमाध्यमावर निर्माण झालेल्या एका 'आभासी ' पक्षांवर भिस्त ठेऊन 'मोदी सरकार एक वर्षात पडेल असे भाकित केलेले दिसते.

ही चळवळ फोफावेल व त्याचा आधार घेऊन आपण निवडणूक न लढवता मोदींना सत्तेतून हटवू शकू अशी कावळ्याच्या तोंडातून मांसाचा तुकडा अलगद आपल्या तोंडात पडण्याची वाट पाहणाऱ्या आशाळभूत कोल्ह्यासारखी राहुलने स्वतःची अवस्था करून घेतली आहे. एकूणच आपण कुठलेही परिश्रम न करता 'असेल माझा हरी तर देईल खाटल्यावरी ' या मराठीतील प्रसिद्ध म्हणीची प्रचिती राहुल गांधींच्या सध्याच्या वर्तनावरून / वक्तव्यावरून येत आहे असे निदान करणे अप्रस्तुत ठरू नये.

– रघुनंदन भागवत

परीक्षा, भाषा आणि पारदर्शकतेचा प्रश्न?

देशातील लाखो विद्यार्थ्यांचे भविष्य ठरवणाऱ्या NEET आणि JEE या परीक्षा आज केवळ शैक्षणिक विषय राहिलेल्या नाहीत, तर त्या समाजाच्या विश्वासाचा विषय बनल्या आहेत. अलीकडील पेपरफुटी, गैरव्यवहार आणि व्यवस्थेतील त्रुटींमुळे विद्यार्थी, पालक आणि शिक्षकांमध्ये मोठी अस्वस्थता निर्माण झाली आहे. अशा वेळी केवळ दोषींना शोधणे पुरेसे नाही, तर संपूर्ण व्यवस्थेचा गांभीर्याने विचार करण्याची गरज आहे.

गेल्या काही वर्षांत केंद्र सरकारने प्रादेशिक भाषांमध्ये परीक्षा देण्याची सुविधा उपलब्ध करून दिली. मराठीसह १३ भारतीय भाषांमध्ये छएएढ आणि गएए परीक्षा देता येऊ लागल्या. या निर्णयामागे ग्रामीण भागातील आणि मातृभाषेतून शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना समान संधी देण्याचा सकारात्मक हेतू होता. अनेक विद्यार्थ्यांना इंग्रजीमुळे होणारा मानसिक ताण कमी व्हावा, हा त्यामागील उद्देश होता. मात्र आता काही मूलभूत प्रश्न उपस्थित होत आहेत. या प्रश्नपत्रिका मूळतः इंग्रजीत तयार होतात आणि नंतर विविध भाषांमध्ये भाषांतरित केल्या जातात. या प्रक्रियेत अनेक स्तरांवर मनुष्यबळ सहभागी असते. त्यामुळे गोपनीयता राखण्याचे आव्हान अधिक कठीण बनते. आज सामान्य नागरिकांच्या मनात प्रश्न निर्माण होतो की, या विस्तृत ट्रान्सलेशन प्रक्रियेमुळे प्रश्नपत्रिकेच्या सुरक्षेवर परिणाम तर होत नाही ना?

हा कोणावर आरोप नाही; पण देशाच्या परीक्षा व्यवस्थेबद्दल प्रश्न विचारणे आवश्यक आहे. कारण परीक्षा म्हणजे विद्यार्थ्यांच्या आयुष्याचा पाया असतो. त्या व्यवस्थेवरचा विश्वास डळमळीत झाला, तर विद्यार्थ्यांच्या मेहनतीचे मूल्य कमी होते. याचबरोबर आणखी एक महत्त्वाचा मुद्दा समोर येतो. मराठीतून किंवा इतर प्रादेशिक भाषांमधून परीक्षा देणाऱ्या विद्यार्थ्यांची अधिकृत आकडेवारी कितपत उपलब्ध आहे? मराठीतून परीक्षा देऊन किती विद्यार्थी खखढ मध्ये पोहोचले? किती विद्यार्थ्यांना चइइड मध्ये प्रवेश मिळाला? या सुविधेचा प्रत्यक्ष फायदा किती जणांना झाला? याचे स्पष्ट आणि पारदर्शक उत्तर समाजासमोर येणे गरजेचे आहे. जर एखादी व्यवस्था राबवली जात असेल, तर तिचा परिणामही मोजला गेला पाहिजे. केवळ सुविधा उपलब्ध करून देणे पुरेसे नसते; त्या सुविधेमुळे गुणवत्तापूर्ण यश किती मिळाले, हेही तितकेच महत्त्वाचे असते. आज आवश्यकता आहे ती संतुलित विचारांची. प्रादेशिक भाषांना विरोध करण्याची नाही, तर परीक्षा प्रक्रिया अधिक सुरक्षित, विश्वासार्ह आणि पारदर्शक करण्याची आहे. विद्यार्थ्यांचे भविष्य कोणत्याही प्रकारच्या संशयाच्या सावटाखाली राहता कामा नये. कारण शेवटी परीक्षा ही केवळ गुणांची स्पर्धा नसते; ती देशाच्या शिक्षण व्यवस्थेवरील विश्वासाची कसोटी असते.

– विनोदकुमार भोंग

घटना दुरुस्ती शिवाय आरक्षण कसे देणार? गॅझेटीयर प्रकरण न्याय प्रविष्ट असतांना त्याची अंमलबजावणी कशी करणार? म्हणुन चलो दिल्ली!

पुणे (प्रतिनिधी) मराठा आरक्षणाचा विषय असेल किंवा मराठा समाजाच्या उन्नतिचे प्रश्न असतील या प्रश्नांची उकल कायदेशीर व घटनात्मक पद्धतीने होऊन उन्नतीचा शास्वत मार्ग शासनाने काढावा म्हणुन आरक्षणाची मर्यादा वाढविण्या शिवाय पर्याय नाही म्हणुन आता दिल्लीत केंद्र शासनाकडे मागणी करण्या साठी दिल्लीत आंदोलन करणार असल्याची आणि घटना दुरुस्ती शिवाय आणि आरक्षण मर्यादा वाढविल्या शिवाय ते कसे देणार? त्याच प्रमाणे विविध गॅझेटीयर बाबत ते रद्द करावे या साठी गॅझेटीयर अंमलबजावणी स्थगित करावे म्हणुन हे प्रकरण न्याय प्रविष्ट असतांना त्याची अंमल बजावणी कशी करणार? असा सवाल करून इतर महत्वाची माहिती पुणे येथील भरगच्च पत्रकार परिषदेत मराठा क्रांती मोर्चाचे राज्य समन्वयक नाना साहेब जावळे आणि रमेश केरे पाटील यांनी पुणे येथे दिली.

पुढे बोलतांना ते म्हणाले की, आम्ही आमच्या तज्ञ व जेष्ठ अभ्यासक ज्यांनी वयाची ३८ वर्षापेक्षा जास्त कार्यकाळ विविध आयोगा समक्ष सुनावणी मध्ये समाजासाठी घालवला ते आयोग म्हणजे शामसुंदर आयोग,खत्री आयोग, सराफ आयोग, बापट आयोग, भाटीया आयोग एवढेच काय तर केंद्र शासनाच्या जॉईट पार्लीयामेंट कमिटी तसेच न्याय. रोहिणी आयोग तसेच नजीकचे न्यायमूर्ती एम जी गायकवाड आयोग, न्यायमूर्ती शुक्रे आयोग यांचे समक्ष एक एक बाब स्पष्ट करत मेहनती व परीश्रमाची कठीण अशी अभ्यासु वाटचाल करतांना घरावर तुळशी पत्र ठेवल्याची अभिमानाची बाब उभा महाराष्ट्र जाणतो ते सर्वोच्च न्यायालय तसेच उच्च न्यायालया तील मराठा समाजाच्या वतीने असलेले मुख्य हस्तक्षेप याचिका कर्ते आणि आरक्षणाचे जेष्ठ अभ्यासक डॉ. राजेंद्र दाते पाटील यांचे वतीने कायदेशीर व घटनामक मार्गदर्शन व्हावे म्हणुन एक पॉवर पॉईट प्रेझेंटेशन(पी पी टी)तयार करून ठेवले असल्याची माहिती भव्य पत्रकार परिषदेत आम्ही देत असल्याची बाब मराठा क्रांती मोर्चाचे राज्य समन्वयक नाना साहेब जावळे आणि रमेश केरे पाटील यांन स्पष्ट करून अनेक समाजोपयोगी मागण्या त्यांनी केल्या असुन त्यात १)मराठा आरक्षणविरोधी याचीका आयोगाच्या निरीक्षणाच्या नोंदी न तपासताच आहेत असे प्रतिपादन आरक्षणाचे आमचे जेष्ठ अभ्यासक यांनी वेळो वेळी केले आहे. सदरच्या याचीकेत प्रमुख आक्षेप हा ५०% मर्यादा हा विषय प्रामुख्याने पुढे आला असुन कायदेशीर प्रश्न हा आहे की, न्यायमुर्ती सुनील सुक्रे आयोगाचा अहवाल व शिफारशी न तपासताच बहुसंख्य अंदाजावर आधारीत याचीका मुंबई उच्चन्यायालयात असल्याचे स्पष्ट होत आहे. ज्या इंद्रा सहानी निकालाचा सातत्याने संदर्भ दिला जातो त्याचा तपशील तपासता यात बरेच काही दडलेले असुन यथा योग्य बचाव केला तर या निकालातील अनुक्रमांक ८१० असे म्हणतो कि,'सर्वोच्च न्यायालयाने इंद्रा साहनी निकालाच्या पॅरेग्राफ क्रमांक ८१० मध्ये असे म्हटले आहे की ५०% नियमांचे उल्लंघन करण्यासाठी राज्याने अत्यंत सावधगिरी बाळगली पाहीजे. न्यायालयाचा रेफरल साठी:५० % हा नियम असला तरी, या देशाच्या आणि लोकांच्या महान विविधते मध्ये अंतर्भूत असलेल्या काही विलक्षण परिस्थितींचा विचार करणे आवश्यक आहे.असे होऊ शकते की, दूरच्या आणि दुर्गम भागात राहणारी लोकसंख्या कदाचित मुख्य प्रवाहातून बाहेर असल्याच्या कारणास्तव राष्ट्रीय जीवन आणि त्यांच्या साठी विलक्षण आणि वैशिष्ट्य पूर्ण परिस्थिती लक्षात घेता, वेगळ्या पद्धतीने उपाय करणे आवश्यक आहे, या कठोर नियमात काही शिथिलता अनिवार्य होऊ शकते. असे करताना अत्यंत सावधगिरी बाळगली पाहिजे आणि एक विशेष बाब तयार केली पाहीजे. 'अशा बाबी स्पष्टपणे नमुद असुन त्याचा तपशील जर का तपासला तर यात बरेच काही दडलेले असुन यथा योग्य बचाव केला तर या निकालातील अनेक अनु क्रमांकांचा फायदा घेणे शक्य असल्याचे प्रतिपादन आरक्षणाचे जेष्ठ अभ्यासकांनी वेळो वेळी करून सुद्धा शासन अजिबात लक्ष देत नाही.२) सारथी संस्था अंत्यन्त दुरदृष्टीने भविष्यात सुद्धा कार्यरत रहावी म्हणुन आमच्याच तज्ञानी व जेष्ठ अभ्यासकांनी तयार केलेले अभ्यासु असे ट्रेनींग प्रोग्राम डिझाईन करून शासनास आमच्या मराठा समाजाच्या जेष्ठ अभ्यासकांनी आणि समन्वयकांनी दिलेले आहे. त्यावरच आज तगायात अंमल बजावणी झाली नाही.३) स्व. आण्णासाहेब पाटील आर्थिक विकास महामंडळ आणि सारथी यांना एकमेकांशी ' टाय अप ' करून आणि त्यातील कर्ज वितरण पद्धती मध्ये अमूलाग्र दुरुस्ती करणे, मराठा समाजाच्या सर्वच स्तरातील विद्यार्थी,युवा वर्ग, शेतकरी,कष्टकरी, महिला वर्गाची आर्थिक उन्नती, शेतीसाठी उपयुक्त उत्पन्न वाढीच्या योजना आमच्या या जेष्ठ अभ्यासकांनी आणि समन्वयकांनी तयार करून ठेवल्या आहेत ते प्रत्यक्ष मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस उप मुख्यमंत्री एकनाथराव शिंदे,उप मुख्यमंत्री सुनेत्राताई पवार यांनी सदरचे पॉवर पॉईट प्रेझेंटेशन(पीपीटी) पाहण्या साठी तात्काळ बैठकीचे नियोजन करून त्यात सुचवलेला शास्वात मार्ग मराठा समाजाच्या उन्नती व प्रगती साठी स्वीकारा वा अशी मागणी या पत्रकार परिषदेच्या माध्यमातून शासना कडे आम्ही करत असल्याचे प्रतिपादन अ. भा. छावा संघटनेचे अध्यक्ष आणि मराठा क्रांती मोर्चाचे राज्य समन्वयक नाना साहेब जावळे आणि आंदोलक तथा राज्य समन्वयक रमेश केरे पाटील यांनी केली असुन ४) मराठा आरक्षण विषयावर ज्यांचे कडे पुरावा आहे त्यांनी कुणबी जात प्रमाणपत्र मिळवणे आणि त्याची कायदेशीर पडताळणी होणे या साठी सोप्या पद्धती अवलंब करणे आदी बाबींची आमची मागणी असुन इतर कुठल्याही मार्गाने हे प्रश्न हाताळणे अयोग्य ठरणारे आहेत.यात मुख्य बाब माधुरी पाटील विरुद्ध महाराष्ट्र शासन या प्रकारणात घटनापीठाणे घालून दिलेले निर्देश बदलणे, त्यात सुधारणा करणे, ते दुर्लक्ष करणे व नव्याने काही शासना देश किंवा शासनाचे परिपत्रक काढणे म्हणजे या निर्देशा चे भंग ठरेल म्हणुन या वर काढण्यात आलेला कायदेशीर व घटनात्मक मार्गच मराठा समाजाला न्याय मिळवून देऊ शकतो आणि नेमकी हीच बाब राज्य शासन का दडवून ठेवत आहे हाच मोठा प्रश्न महाराष्ट्रा तील जनसामान्य उपस्थित करीत असल्यामुळे राज्य शासनाने या बाबींचा गांभीर्याने विचार करून त्वरित बैठकीचे नियोजन करावे अशी मागणी आजच्या या पत्रकार परिषदेच्या माध्यमातून अ भा छावा संघटनेचे अध्यक्ष आणि मराठा क्रांती मोर्चाचे राज्य समन्वयक नानासाहेब जावळे आणि आंदोलक राज्य समन्वयक रमेश केरे पाटील यांनी केले आहे.या पत्रकार परिषदेस अनेक मान्यवर समाज बांधव उपस्थित होते.

पं. नेहरू : धर्मनिरपेक्षतेचे उदात्त प्रतीक

भारताचे पहिले पंतप्रधान पंडीत जवाहरलाल नेहरु यांच्यो बालकांवरील निरागस मायेची, बहरत्या लाल गुलाबावरील प्रेमाची आणि आठवण होते. तशीच त्यांनी भारतासारख्या खंडप्राय अनेक धर्म, संप्रदाय, जाति - जमातीच्या देशाला दिलेल्या एका भव्योदात्त स्वप्नाचीही आठवण होते. ते स्वप्न म्हणजे धर्मनिरपेक्ष इहवादी दृष्टीकोन (सेक्युलॅरिझम) हे होय. शांततामय सहजीवनासाठी भारतीय नागरिकांनी मनापासून जर धर्मनिरपेक्ष दृष्टीकोनाचा स्विकार केला तरच खऱ्या अर्थाने येथे क्षशॅभशीद्मश एकात्मता निर्माण होऊ शकेल.

आजच्या भांडवल- वादाच्या वाढत्या प्रभाव प्रसंगी हे म्हणणं काहीसं विचित्र वाटेल पण भारत अधिक एकात्म व्हायला हवा असेल, निदान यापुढे तरी या देशाचे तुकडे पडायला नको असतील तर 'हिंदुक्षशॅभवाद

किंवा हिंदुत्व' हे या देशाचं कधीही क्षशॅभशीद्मशश्रगश होऊ शकत नाही. कारण हिंदुक्षशॅभवादाच्या कल्पना जोपर्यंत संस्कृती वर्चस्व, लोकशाहीविरोधी मनोवृत्ती आणि प्रस्थापितांच्या समाजरचनेला पाठिंबा यांच्या पलिकडे जाऊ शकत नाही तोपर्यंत हिंदुक्षशॅभ हे मृगजळ आहे.

नेहरुंची धर्मनिरपेक्षता-

धर्मनिरपेक्षता आणि शांततामय सहजीवन या विषयाच्या अनुरोधाने आपली भूमिका स्पष्ट करताना पं. जवाहरलाल नेहरु एकदा म्हणाले होते, धर्मांधता आणि जातियता यातून घडणारे अत्याचार व त्यामुळे समाजात निर्माण होणारी विवेकहीनता केव्हाही वाईटच. मग ती बहुसंख्याकांची असो वा अल्पसंख्याकांची ! पण भारतासारख्या लोकशाहीवादी आणि सर्वधर्मसमान किंवा धर्मनिरपेक्ष समाजजीवनात बहुसंख्याकांचा अधिक निषेधार्ह कारण अल्पसंख्याकांच्या जातीयवादापेक्षा बहुसंख्याकांचा जातीवादी देशहितास अधिक धोकादायक ठरु शकतो.

पं. नेहरुंच्या प्रतिपादनाचा भावार्थ असा आहे की,जातीयता आणि अत्याचारी कृत्यं ही अल्पसंख्य किंवा बहुसंख्य समाजाकडून केली गेली तर ती सारखीच निषिद्ध आहेत पण असं असलं तरी बहुसंख्याकांनी केलेली कृती अधिक निषेधार्ह आहे, कारण याबाबत अधिक जबाबदार बहुसंख्यांक भारतीयांवरच येऊन पडते. पं. जवाहरलाल नेहरु हे स्वत: समाजवादी विचारसरणीचे होते. काँग्रेसच्याआवडी येथील अधिवेशनात अधिकृतपणे 'लोकशाही समाजवादी समाजरचना' हे उद्दिष्ट मान्य करण्यात आलं होतं.

म. गांधींच्या रामराज्याच्या किंवा कल्याणकारी, जनराज्याच्या कल्पनेपेक्षा पं. नेहरु यांचा दृष्टीकोन अधिक प्रागतिक आणि बुद्धी प्रामाण्यवादी होता. भारतातल्या समाजवाद्यांचा पं. नेहरुंची धोरणं आणि त्यांची कार्यपद्धती याविषयी मतभेद असला तरी त्यांना प. नेहरुंच्या धर्मनिरपेक्ष व्यक्तिमत्वाविषयी कसलीही शंका नव्हती. पण या देशातल्या हिंदूत्वनिष्ठांनी मात्र पं. नेहरुंच्या नेहमीच पूर्वग्रहदुषित दृष्टीने विचार केला आहे. धर्मनिरपेक्षतेबाबत पं. नेहरुंची या देशातील बहुसंख्य समाजाकडून जी रास्त अपेक्षा होती तिचा स्वत:ला कट्टर हिंदुराष्टवादी समजणाऱ्यांनी नेहमीच विपर्यास केला आहे. पं. नेहरुंच्या या देशातील अल्पसंख्याकांच्या विशेषत: मुस्लिम समाजाविषयी असणाऱ्या धोरणांची खिल्ली उडवताना पं. नेहरु हे एकटेच राष्ट्रीय मुसलमान आहेत. या पातळीवर जाऊन त्यांनी विधानं केली आहेत. खरं म्हणजे मं. गांधींच्या सर्वधर्मसमभाव या भूमिकेपेक्षाही पं. नेहरुंची इहवादी, विवेकनिष्ठ धर्मनिरपेक्षता अधिक स्वागतार्ह वाटते. पं. नेहरुंची दृष्टी विवेकी विज्ञाननिष्ठाची होती तर अंत:करण कवींचं (सहृदय) होतं. त्यांनी धर्माचं कधीच अवडंबर माजवलं नाही. म्हणूनच भारताचे पहिले राष्टपती डॉ. राजेंद्रप्रसाद यांचं राष्टपती म्हणून कुंभमेळ्याता जाऊन स्नान करणं पंडीतजींना नापसंत होतं आणि आपली नापसंती डॉ. राजेंद्रप्रसाद यांना बोलावून दाखविलीही होती.

आज सर्वधर्म- समानत्वापेक्षाही सार्वजनिक जीवनात धर्मनिरपेक्ष दृष्टीकोन अधिक महत्त्वाचा आहे. त्यामुळे सर्वधर्मसमानत्व संकल्पनेकडे आधुनिक दृष्टीकोनातून पहाणं आज अधिक गरजेचं आहे. सर्वधर्मसमभाव म्हणजे सर्व धर्मातिल्या चांगल्या विवेकी तत्वांना समान लेखणं, जे कालानुसार त्याज्य असेल त्याचा त्याग करुन जे अनिष्ठ असेल, अंध:श्रद्धेला खतपाणी घालणारं असेल, व्यक्ति आणि समाजामध्ये अंतर वाढवणारं असेल ते सोडून देऊन कालसापेक्ष इष्टतत्वांचा आणि गोष्टींचा स्वीकार करणं हे महत्त्वाचं आहे. पं. नेहरुंना काही भारतीय परंपरा, हिमालय पर्वताची शुभ्र हिमाच्छादित शिखर आणि गंगानदी याविषयी अपार प्रेम होतं. त्यावर त्यांची श्रद्धाही होती. म्हणूनच त्यांनी आपली मूठभर राख अलाहाबादला गंगेत टाकण्यास सांगितलं होतं पण ते परंपरागत अंधश्रद्धेने नव्हे हे उघड आहे.

बहुसंख्याकांचंच राष्ट्रीयीकरण गरजेचं :- जाहीर व्यासपीठावरुन धर्मनिरपेक्षतेची भाषा बोलणारे अनेक महाभाग व्यक्तिगत जीवनात अत्यंत धार्मिक क्वचित परंपरावादीही असतात पण पं. नेहरुंचं व्यक्तिमत्व असं दुभंगलेले नव्हतं, तर त्यांच्या धर्मनिरपेक्ष धोरणात त्यांच्यावर झालेल्या साम्यवादी समाजवादी

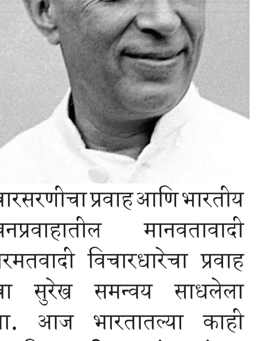

विचारसरणीचा प्रवाह आणि भारतीय जीवनप्रवाहातील मानवतावादी उदारमतवादी विचारधारेचा प्रवाह यांचा सुरेख समन्वय साधलेला होता. आज भारतातल्या काही सांप्रदायिक शक्ती अल्पसंख्याकांच्या भारतीयीकरणाची भाषा बोलत आहेत. अल्पसंख्य जमाती असा शब्द जेंव्हा वापरला जातो तेंव्हा प्रामुख्याने त्यांना भारतीय मुसलमान अभिप्रेत असतात. पाकिस्तानची निर्मिती झाल्यापासून हिंदूराष्ट्रवाद्यांनी येथील तरुण पिढीवर अनुदार संस्कार करण्याचे आटोकाट प्रयत्न चालवले आहेत. तो संस्कार म्हणजे मुसलमानांचा आत्यंतिक द्वेष, मुसलमानांना इथे रहायचं असेल तर त्यांनी 'आम्ही सांगू तसं वागलं पाहिजे'. अशी उर्मट भाषा वापरली जाते. खरी परिस्थिती अशी आहे की, आत्यंतिक जातीभेद, उच्चवर्णीयांचे अहंकार आणि शोषणावर आधारलेल्या समाजरचनेचा व्यापक विचार करता येथे हिंदुंचे म्हणजे बहसंख्याकांचं राष्ट्रीयीकरण, भारतीयीकरण होणं गरजेचं आहे. कारण धर्मनिरपेक्ष समाजरचनेत कोणाचा तरी सतत द्वेष करणं, नष्ट करण्याची, ठेचून काढण्याची भाषा व्यर्थ आहे. लोकशाही समाजरचनेत कोणत्याही अल्पसंख्य समाजाला आपण सुरक्षित आहोत याची जाणीव होणं अत्यंत आवश्यक आहे. समजा फाळणी झाली नसती तरीही येथील अल्पसंख्यांक समाजाच्या योग्य हितासंबंधाचं रक्षण आपणाला करावं लागलंच असतं. हिटलरला आदर्श मानणाऱ्या प्रवृत्ती आणि व्यक्तिंना हा बोध होणं कठीण आहे म्हणूनच या अतिरेकी प्रवृत्तींना म. गांधी कळले नाहीत. नेहरुंना समजून घेण्याचा त्यांनी प्रयत्नच केला नाही. भारताचे माजी उपपंतप्रधान आणि पं. नेहरुंचे निस्सीम चाहते यशवंतराव चव्हाण यांनीही त्यांची धर्मनिरपेक्ष मुल्यं

नेहरुंचा राष्ट्रवाद :- सार्वजनिक जीवनात धर्मकारण कोणीच आणता कामा नये पण येथे आपली सांस्कृतिक आणि धार्मिक अस्मिता टिकून राहील अशा तऱ्हेचा आत्मविश्वास त्यांच्यामध्ये निर्माण झाला पाहिजे. हा विश्वास जर आपण निर्माण करु शकलो नाही तर येथील अल्पसंख्य समाज सतत एक प्रकारच्या भयग्रस्त आणि तणावपूर्ण वातावरणाखालीच राहणार. या संदर्भात पंडितजींचे पुढील विचार अभ्यसनीय आहेत.

'मला माझ्या देशाचा अभिमान आहे. मला माझ्या राष्ट्रीय वारसाचाही अभिमान आहे. भारतातल्या पुष्कळ चांगल्या परंपरांचा मला अभिमान आहे. म्हणून ज्या तिरस्करणीय घटना इथे घडतात त्यांचा मला कधीच अभिमान वाटू शकत नाही. उलट अशा घटना मला आपली मान खाली घालावयास लावतात'. 'मला भारताची सेवा करणं आजही अभिमानास्पद वाटते पण ते केवळ आपल्या देशाच्या भौगोलिक भव्यतेमुळे नव्हे भारतासारखे महान राष्ट्र सत्य आणि स्वातंत्र्य यासारख्या महान तत्वांसाठी प्राणपणाने झगडत राहील अशी माझी ठाम श्रद्धा आहे. जर तुम्हाला भारतासमोर गांधीजींनी ठेवलेल्या या महान आणि आदर्श मुल्यांसाठी भारतीय जनतेने सतत झगडावे, या मुल्यांचा पाठपुरावा करावा असे वाटत असेल तर मग त्याला साजेसा असा उदारमतवाद तुम्हाला स्वीकारावा लागेल. आपले वर्तन या भव्योदात्त विचारप्रणालीशी सुसंगत असेच ठेवावे लागेल. क्षणिक विचार किंवा क्षुल्लक आणि तात्पुरत्या फायद्यांच्या आहारी जाऊन चालणार नाही. जी प्रवृत्ती आपला देश दुबळा करण्यास मदत करते अशा कोणत्याही प्रवृत्तीस, दृष्टीकोनास तुम्हाला ठाम विरोध करावा लागेल. मग तो जातीवाद असो, फुटिरतावाद असो, फाजील धार्मिक हटवाद असो, प्रांतीयता वाद असो किंवा वर्गीय अहंकार असो, आपण वारंवार असे सांगत आलो आहोत की या देशात आपण कोणत्याही तऱ्हेचा जातीयवाद सहन करणार नाही. ज्या ठिकाणी प्रत्येक धर्म आणि श्रद्धा यांना समान अधिकार आणि संपूर्ण स्वातंत्र्य मिळेल, जेथे प्रत्येकाला त्याच्या धर्ममताप्रमाणे आचरण करता येईल. असे असूनही काही लोक जातीयवादी आणि अलगतावादी भाषेत बोलताना दिसतात. माझा अशा प्रवृत्तींना ठाम विरोध आहे हे मला सांगितले पाहिजे. आपण अशा प्रवृत्तींना संपूर्ण शक्तीनिशी ठाम विरोध केला पाहिजे.

प्रांतीय भावनेच्या आग्रहातूनही आज दंगे भडकताना दिसतात, पण जर आपली गांधीजींच्या शिकवणीवर खरीखुरी श्रद्धा असेल तर अशा सर्व अपप्रवृत्तींना आपण विरोध केला पाहिजे. नुकतेच काही लोकांनी भारताला आक्रमक राष्ट्र म्हटले आहे. ते त्यांचे उद्गार भारताविषयीच्या अज्ञानातून निर्माण झाले आहेत. जर कोणत्याही राष्ट्र विरोधी भारत आक्रमक पवित्रा घेईल तर मला आणि माझ्या सहकाऱ्यांना अशा आक्रमण करणाऱ्या भारतीय शासनामध्ये स्थान उरणार नाही. जर आपण आक्रमक झालो तर महात्मा गांधींनी आपणाला जे शिकविले त्याच्याशी आपण बेईमान ठरु (नेहरुंची भाषणे)' वरील प्रदीर्घ उताऱ्यावरुन पंडीतजींची धर्मनिरपेक्ष प्रवृत्तीविषयीची आत्यंतिका श्रद्धा स्पष्ट होते. पंडीतजींचा प्रस्थापित, सांप्रदायिकतेवर आधारलेल्या सामंतशाही, शोषण करणाऱ्या समाजरचनेला तीव्र विरोध होता. म्हणून १९४७ साली प्रथम पंतप्रधानपदाची शपथ घेतल्यानंतर १९६४ अखेर सतरा वर्षे सतत त्याच दिशेने, एका नव्या समतेवर आधारलेल्या धर्मनिरपेक्ष समाजवादी, लोकशाहीवर आधारित विज्ञाननिष्ठ बुद्धिप्रामाण्यवादी राष्टाची उभारणी करण्याचा त्यांनी आटोकाट प्रयत्न केला. आजची राजकीय आणि सामाजिक परिस्थिती पाहिली तर पंडीतजींच्या स्वच्छ, तर्कशुद्ध पण आग्रही धर्मनिरपेक्ष दृष्टीकोनाचं महत्त्व अधिकच तीव्रतेने, आपल्या मनावर ठसल्याखेरीज रहात नाहीत.

चाचा नेहरू

चाचा नेहरू चाचा नेहरू
देशासाठी काम करू
आराम –हराम तुमचा नारा
कामातच खरा आनंद सारा
तुम्ही दिली विज्ञान दृष्टी
याने फुलली आमची सृष्टी
आवड तुमची गुलाब फुले
आवडत तुम्हां छोटी,
छोटी, मुले
चाचा नेहरू चाचा नेहरू
उंच आम्ही झेप मारू
आमचा असे एकच ध्यास
देश विकास करू झकास

– धोंडीरामसिंह राजपूत

सोमवार खेरीज दररोज प्रसिद्ध होणारे दैनिक
लोकविजय
(आरएनआय रजि. नं. ११४२१/६१)
हे पत्रक मुद्रक, प्रकाशक श्री. राजेंद्र पांडुरंग रांजणीकर यांनी सोलापूर तरुणभारत मिडिया लिमिटेड, रेल्वेस्टेशन एमआयडीसी स्टेशनरोड औरंगाबाद येथे छापून दैनिक लोकविजय कार्यालय, ३, चेतनानगर, (माणिक आर्केडच्या पाठीमागे,) औरंगाबाद येथे प्रसिद्ध केले.
: संपादक :
राजेंद्र पांडुरंग रांजणीकर
मो. :९३२५२११९०१, ९५१८७६६३९५
e-mail:lokvijay2000@yahoo.co.in

या अंकात प्रसिद्ध झालेल्या बातम्या, फीचर, लेख, कथा यांच्या मताशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही.
बातम्या व इतर मजकूराबद्दल काही वाद निर्माण झाल्यास त्याची सर्व जबाबदारी संबंधीत वार्ताहार, प्रतिनिधी, उपसंपादक, वृत्तसंपादक, यांची राहील. संपादक, मालक, प्रकाशक, मुद्रक त्याला जबाबदार राहणार नाहीत.
(औरंगाबाद न्यायकक्षेत)

घृष्णेश्वर मंदिर परिसरातील सुविधा बांधकामास राष्ट्रीय स्मारक प्राधिकरणाची मंजुरी; भाविकांना मिळणार विविध सुविधा

छत्रपती संभाजीनगर दि.२६ (प्रतिनिधी) प्रसिद्ध-१२ ज्योतिर्लिंगांपैकी एक असलेल्या वेरूळ येथील श्री घृष्णेश्वर मंदिर परिसरातील सुविधा मध्ये वाढ करण्यात येत आहे. मंदिर परिसरातील नियंत्रित क्षेत्रात भाविकांच्या सोयीसाठी विविध सार्वजनिक सुविधांच्या ऊ१ मजली भव्य बांधकामाला राष्ट्रीय स्मारक प्राधिकरणाने अधिकृत मंजुरी दिली आहे. सांस्कृतिक मंत्राल य, भारत सरकार अंतर्गत सक्षम प्राधिकारी कार्यालय (महाराष्ट्र राज्य, मुंबई) यांनी २५ मे २०२६ रोजी याबाबतचे अधिकृत मंजुरी पत्र निर्गमित केले आहे.

नवी दिल्ली येथे दि. २० मे २०२६ रोजी झालेल्या राष्ट्रीय स्मारक प्राधिकरणाच्या ५१९ व्या बैठकीत या महत्त्वपूर्ण प्रकल्पाला मंजुरी देण्यात आली. जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी सी यांनी यांनी याबाबत सादरीकरण केले होते.

यावेळी अपर मुख्य सचिव वेणुगोपाल रेड्डी, सांस्कृतिक कार्य विभागाचे सचिव विनोद अग्रवाल, पुरातत्त्व सर्वेक्षण विभागाचे अधीक्षक अरुण मलिक, संचालक कर्नल एस. मारवाह, महासंचालक यदुवीर रावत, जिल्हा नियोजन अधिकारी भारत वायाळ, कार्यकारी अभियंता स्मिता पवार यांची प्रमुख उपस्थिती यावेळी होती.

सार्वजनिक बांधकाम (पश्चिम) विभागाच्या कार्यकारी अभियंत्यांनी या संदर्भातील प्रस्ताव दाखल केला होता.

यात ५ हजार चौ. मीटरपेक्षा मोठे शॉपिंग कॉम्प्लेक्स आणि भव्य सभा मंडप

वेरूळ येथील गट क्र. ४ मध्ये होणाऱ्या या नियोजित प्रकल्पात भाविकांच्या दृष्टीने अत्यंत आवश्यक असणाऱ्या पायाभूत सुविधांचा समावेश आहे. मंजूर नकाशांनुसार विविध विभागांचे चटईक्षेत्र खालील प्रमाणे असेल,शॉपिंग कॉम्प्लेक्स, ५१३२.९१ चौ. मीटर,प्रतीक्षा कक्ष २२६५.३६ चौ. मीटर

भक्त निवास १५३१.०२ चौ. मीटर,भव्य सभा मंडप,१२२३.६० चौ. मीटर

पायी दर्शन बारी, फूट ओव्हर ब्रिज आणि प्रवेशद्वार,७६.५० चौ. मीटर,सुरक्षा भिंत , ५२९.१८ मीटर लांबी १८५.२३ चौ. मीटर,बांधकामाची उंची व तांत्रिक अटी या बांधकामाची एकूण उंची , पॅरापेट भिंत आणि पाण्याच्या टाकीसह १३.८८ मीटर असेल, तर इमारतीची मुख्य उंची ९.११ मीटरपेक्षा जास्त नसावी असे तांत्रिक नियमांत स्पष्ट करण्यात आले आहे. स्मारकाच्या प्रतिबंधित क्षेत्रात कोणत्याही बांधकामाला सक्त मनाई असेल. तसेच, उत्खनन किंवा बांधकामादरम्यान कोणतेही पुरातत्वीय अवशेष सापडल्यास काम त्वरित थांबवून त्याची माहिती 'भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण'च्या वेरूळ उप-वर्तुळ कार्यालयाला देणे बंधनकारक राहील. प्राधिकरणाने दिलेल्या मंजुरीनुसार, प्राचीन स्मारके आणि पुरातत्व स्थळे व अवशेष कायदा, १९५८ मधील तरतुदींचे उल्लंघन झाल्यास ही परवानगी रद्द केली जाईल व कायदेशीर कारवाई केली जाईल. याशिवाय, बांधकाम सुरू करण्यापूर्वी अग्निशामक दल, स्थानिक प्रशासन आणि इतर संबंधित विभागांचे 'ना हरकत प्रमाणपत्र' व काम पूर्ण झाल्यावर 'भोगवटा प्रमाणपत्र' घेणे सार्वजनिक बांधकाम विभागाला बंधनकारक करण्यात आले आहे.

या मंजुरीमुळे घृष्णेश्वर मंदिराला भेट देणाऱ्या देशभरातील लाखो भाविकांना आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या सुविधा मिळण्याचा मार्ग मोकळा झाला आहे.

प्राण्यांची अवैध वाहतूक रोखण्यासाठी चेकपोस्टवर भरारी पथकांनी तपासणी करावी-जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी

कत्तलखान्यास भेट देऊन अहवाल सादर करण्याचे निर्देश

छत्रपती संभाजीनगर दि.२६ (प्रतिनिधी)- प्राण्यांचे अवैध वाहतूक रोखण्यासाठी शहरी आणि ग्रामीण भागात चेकपोस्ट तयार करावेत ,या चेक पोस्टवर भरारी पथकाद्वारे तपासणी करण्याचे निर्देश जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी यांनी दिले. पोलीस विभाग, पशुसंवर्धन, प्रदूषण नियंत्रण महामंडळ, परिवहन, महसूल आणि महानगरपालिका विभागाच्या अधिकारी यांच्यामार्फत संयुक्त कार्यवाही करावी, तसेच शासन मान्यताप्राप्त कत्तलखान्यामध्ये अचानक भेट देऊन तेथील कामकाज, स्वच्छता व इतर बाबी विषयी अहवाल सादर करण्याचे निर्देश जिल्हाधिकारी यांनी दिले

जिल्हाधिकारी कार्यालयात 'जिल्हा प्राणी क्लेश प्रतिबंधक समिती'च्या आढावा बैठकीचे आयोजन करण्यात आले होते. बैठकीस न्यायधीश(परिविक्षाधीन) गायत्री रांझे, जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त डॉ. नानासाहेब कदम अतिरिक्त पोलिस आयुक्त, अशोक राजपूत, पोलीस निरीक्षक, एस. व्ही शहाणे ,उपप्रादेशिक परिवहन अधिकारी राजकुमार कुंथले, उप शिक्षणाधिकारी श्रीमती गीता तांदळे, डॉ .रमण इंगळे, सहायक आयुक्त पशुसंवर्धन डॉ.अहेमद असरार,सहायक आयुक्त पशुसंवर्धन ,डॉ. शाहेद ,मुख्य पशुसंवर्धन अधिकारी महानगर पालिका डॉ. ज्ञानेश्वर बिडाईत सहायक पशुधन विकास अधिकारी जिल्हा परिषद,डॉ जाधव, पशुवैद्यकीय अधिकारी महानगर पालिका यांची उपस्थिती होती. बाजाराच्या ठिकाणी किंवा इतरत्र होणारी प्राण्यांची अवैध केलेली वाहतूक पूर्णपणे रोखण्यासाठी ठिकठिकाणी पोलीस तपासणी नाके अधिक सतर्क करण्यात यावीत. शाळा, महाविद्यालये आणि सार्वजनिक ठिकाणी प्राण्यांबद्दल संवेदनशीलता निर्माण करण्यासाठी वनविभाग व प्राणी मित्र संघटनांच्या माध्यमातून विशेष जनजागृती मोहीम राबविण्याचे निर्देश जिल्हाधिकारी विनय गौडा यांनी दिले.

प्राणी क्लेश प्रतिबंधक कायद्याची जिल्ह्यात प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी पोलीस, महसूल, पशुसंवर्धन विभाग आणि स्वयंसेवी संस्थांनी समन्वय ठेवून काम करावे, असे आवाहन करण्यात आले.

वादळी वाऱ्यांच्या पार्श्वभूमीवर धोकादायक होर्डिंग्जबाबत महापालिकेचे आवाहन

छत्रपती संभाजीनगर दि.२६ (प्रतिनिधी)- आगामी काळात मान्सूनपूर्व वादळी वाऱ्यांची शक्यता लक्षात घेता शहरातील विविध ठिकाणी उभारण्यात आलेल्या जाहिरात होर्डिंग्ज, फ्लेक्स व त्यांच्या संरचनांमुळे नागरिकांच्या सुरक्षिततेला धोका निर्माण होऊ नये, यासाठी छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिकेने जाहिरात एजन्सी व होर्डिंग धारकांना तातडीचे आवाहन केले आहे.

शहरातील अनेक ठिकाणी होर्डिंगवरील फाटलेले फ्लेक्स, सैल झालेले स्ट्रक्चर तसेच विद्युत वाहिन्या किंवा इमारतींवर लटकलेले जाहिरात साहित्य आढळून येत आहे. वादळी वाऱ्यांमुळे हे साहित्य अचानक उडून रस्त्यावरून जाणाऱ्या नागरिकांवर किंवा वाहनांवर पडण्याची शक्यता असून त्यामुळे गंभीर दुर्घटना घडू शकते.

जाहिरात फलक नियंत्रण नियम २००३ तसेच महापालिकेच्या अधिसूचनेनुसार, होर्डिंग्ज सुरक्षित स्थितीत ठेवणे व त्यांची नियमित देखभाल करणे ही संबंधित जाहिरात एजन्सीची जबाबदारी आहे. होर्डिंगमुळे नागरिकांना कोणतीही हानी किंवा नुकसान होणार नाही, याची दक्षता घेणे बंधनकारक असून, दुर्घटना घडल्यास संबंधित एजन्सीवर जबाबदारी निश्चित करण्यात येणार असल्याचे महापालिकेने स्पष्ट केले आहे.

याअनुषंगाने शहरातील खासगी जागा व इमारतींवरील होर्डिंग्जचे तात्काळ सुरक्षा परीक्षण करून धोकादायक साहित्य, सैल झालेले स्ट्रक्चर, फाटलेले फ्लेक्स आदी हटविण्यात यावेत. तसेच आवश्यक दुरुस्ती व देखभाल करून होर्डिंग्जची संरचना मजबूत करण्यात यावी, जेणेकरून भविष्यात कोणतीही अनुचित घटना घडणार नाही.

महापालिकेने सर्व जाहिरात एजन्सी, होर्डिंग धारक आणि संबंधित मालमत्ता धारकांना नागरिकांच्या सुरक्षिततेला सर्वोच्च प्राधान्य देत तातडीने आवश्यक उपाययोजना करण्याचे आवाहन केले आहे.

तंबाखू विरोधी दिनानिमित्त रविवारी विविध कार्यक्रम

छत्रपती संभाजीनगर दि.२६ (प्रतिनिधी)- जागतिक तंबाखू विरोधी दिन रविवार दि.३१ मे रोजी नियोजीत आहे.यानिमित्त जिल्हास्तरावर विविध उपक्रमांचे आयोजन करण्यात येणार असल्याचे जिल्हा शल्यचिकित्सक डॉ. कमलाकर मुदखेडकर यांनी कळविले आहे.यानिमित्त विविध जनजागृती उपक्रमांना दि.१ मे पासून सुरुवात करण्यात आली आहे. तथापि, तंबाखू सेवनाच्या दुष्परिणामांबद्दल जनजागृती, विविध स्पर्धांमधून जनजागृती, ग्रामस्तरावर बैठकांमधून चर्चासत्रे, मौखीक आरोग्य तपासणी, जिल्ह्यातील सर्व कार्यालये तंबाखूमुक्त घोषीत करणे आदी उपक्रम राबविण्यात येत आहेत. दि.३१ रोजी तंबाखू मुक्तीची शपथ घेऊन या दिवसाची सांगता करण्यात येणार आहे. यासंदर्भात १८००११२३५६ या टोल फ्री क्रमांकवर अधिक माहिती व समुपदेशन उपलब्ध आहे,असे जिल्हा शल्य चिकिस्तक डॉ. मुदखेडकर यांनी कळविले आहे.

रोहित्राजवळ कचरा जाळल्याने वीजपुरवठा होतोय खंडित

छत्रपती संभाजीनगर दि.२६ (प्रतिनिधी)- शहरी व ग्रामीण भागातील सार्वजनिक ठिकाणी किंवा घरे, इमारतींच्या परिसरात असलेल्या वीजयंत्रणेजवळ सुका व ओला कचरा टाकल्यामुळे किंवा कचऱ्याने पेट घेतल्यामुळे वीजयंत्रणेला धोका निर्माण होत आहे. वीजपुरवठा खंडित होण्याचे प्रकार घडत आहेत. त्यामुळे नागरिकांनी वीजयंत्रणेजवळ कचरा टाकू नये किंवा जाळू नये, असे आवाहन महावितरणकडून करण्यात आले आहे.

शहरी व ग्रामीण भागात अनेक ठिकाणी नागरिकांकडून वीजवाहिन्या, फीडर पिलर, ट्रान्सफॉर्मर, डिस्ट्रीब्यूशन बॉक्स, डीपी आदी वीजयंत्रणेजवळील जागेत घरातील सुका व ओला कचरा टाकण्यात येत असल्याचे दिसून येत आहे. वीजयंत्रणेजवळ साठवलेला कचरा पेटवल्याने किंवा इतर कारणांमुळे कचरा जळाल्याने जवळच असलेल्या विजेच्या भूमिगत केबल व इतर वीजयंत्रणा आगीमुळे नादुरुस्त झाल्याच्या घटना घडत आहेत. सोबत वीजयंत्रणेला आग लागण्याची शक्यता आहे.

वीजयंत्रणेला आग लागल्याने किंवा नादुरुस्त झाल्यामुळे वीजपुरवठाही खंडित होण्याचे प्रकार दिसून येत आहेत. सद्य:स्थितीत अनेक ठिकाणी वीजयंत्रणेजवळ टाकलेला कचरा पेटवून देण्याचे किंवा त्यामध्ये आग लागण्याचे प्रकार वाढत आहेत. विशेषतः ओव्हरहेड वीजतारांखाली असलेल्या कचऱ्याचा ढिगारा पेटवल्यामुळे किंवा त्यास आग लागल्यामुळे वीजतारा वितळून वीजपुरवठा खंडित होण्याचा धोका आहे.

महावितरणकडून सार्वजनिक ठिकाणी असलेल्या काही ट्रान्सफॉर्मरला संरक्षक जाळ्या, कंपाउंड लावलेले आहे. परंतु अनेक ठिकाणी कंपाउंडच्या आतमध्ये कचरा व शिळे खाद्यपदार्थ टाकण्यात येत असल्याचे दिसून येत आहे. खाद्य पदार्थामुळे मांजर, उंदीर, घुस, पक्षी, खार आदींसह सरपटणारे प्राणी तेथे येतात आणि वीजयंत्रणेच्या संपर्कात आल्यावर शॉर्टसर्किट होऊन वीजपुरवठा खंडित होतो. प्राण्याचा नाहक जीव जाण्याचेही प्रकार घडले आहेत.

नागरिकांनी सार्वजनिक ठिकाणी असलेल्या ट्रान्सफॉर्मरसह वीजयंत्रणेपासून सावध व सजग राहावे. वीजयंत्रणेच्या परिसरात रोहित्राच्या आजूबाजूला तसेच फीडर पिलरजवळ ओला व सुका कचरा टाकू नये. साठवलेला कचरा जाळू नये. कचरा पेटल्यामुळे वीजयंत्रणेला आगीचा धोका असल्याचे लक्षात येताच २४ तास सुरू असलेल्या महावितरणच्या १९१२, १८००-२१२-३४३६५ किंवा १८००-२३३-३४३५ या टोल फ्री क्रमांकावर माहिती द्यावी, असे आवाहन महावितरणने केले आहे.

मराठवाडा सांस्कृतिक मंडळाजवळील दुमिर डीपी या रोहित्राच्या भोवती नागरिकांनी टाकलेल्या कचऱ्याला मंगळवारी (२६ मे) दुपारी १ वाजता आग लागली. माहिती मिळताच सहायक अभियंता दीपक साखळे व त्यांच्या सहकाऱ्यांनी तातडीने धाव घेऊन आग आटोक्यात आणली. मात्र आगीत रोहित्राची ट्रान्सफॉर्मरची केबल जळाली. त्यामुळे

परिसरातील २०० ग्राहकांचा वीजपुरवठा खंडित झाला होता. महावितरणच्या शहर मंडलाचे अधीक्षक अभियंता मनीष ठाकरे यांनी घटनास्थळी पाहणी करून कर्मचाऱ्यांना दुरुस्तीचे निर्देश दिले.

दुरुस्तीनंतर दीड तासांत वीजपुरवठा पूर्ववत झाला. नागरिकांनी रोहित्रे, तारा, फीडर पिलरजवळ कचरा टाकू नये व जाळू नये, असे आवाहन अधीक्षक अभियंता ठाकरे यांनी केले.

वन्य प्राण्यांच्या हालचालीच्या माहितीसाठी एक हजार गावांमध्ये एआयआधारित अलर्ट यंत्रणा-वनमंत्री गणेश नाईक

मुंबई दि.२६ (प्रतिनिधी)- मानव वन्यजीव संघर्ष टाळण्यासाठी राज्यात पहिल्या टप्प्यात दहा ठिकाणी नियंत्रण कक्ष उभारणे, राज्यातील एक हजार गावांमध्ये कृत्रिम बुद्धिमत्ता आधारित अर्लट यंत्रणा उभारणे तसेच दोन रेस्क्यू सेंटर व दहा उपचार केंद्रे उभारण्यास राज्य वन्य जीव मंडळाच्या स्थायी समितीच्या बैठकीत अध्यक्ष तथा वन मंत्री गणेश नाईक यांनी मंजुरी दिली. हा प्रकल्प सुमारे २६० कोटी रुपयांचा असून मानवांवरील वन्यजीवांचे हल्ले रोखण्यासाठी तातडीने या उपाययोजना राबविण्याचे निर्देश मंत्री नाईक यांनी यावेळी दिले.

राज्य वन्य जीव मंडळाच्या स्थायी समितीची बैठक मंत्रालयात वन मंत्री श्री. नाईक यांच्या अध्यक्षतेखाली पार पडली. यावेळी आमदार समीर मेघे, प्रधान मुख्य वन संरक्षक (वनबल प्रमुख) श्रीनिवास राव, प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) एम. श्रीनिवास रेड्डी, उपसचिव निकिता पांडे, विशेष कार्य अधिकारी उदय ढगे यांच्यासह समितीचे सदस्य उपस्थित होते.

राज्यातील मानव वन्यप्राणी संघर्ष टाळण्यासाठी व मानवी जीविताची हानी होऊ नये यासाठी वन विभागाच्या वतीने कृतीआराखडा तयार केला आहे. या आराखड्याअंतर्गत पोलीस नियंत्रण कक्षाच्या धर्तीवर राज्यात विविध भागात दहा नियंत्रण कक्ष स्थापन करण्यात येणार आहेत. हे नियंत्रण कक्ष अत्याधुनिक डिजिटल यंत्रणानी सुसज्ज असतील. या नियंत्रण कक्षाद्वारे वन विभागाची संसाधने, वाहने, गस्ती पथक यांचे ट्रॅकिंग करण्यात येईल. मानव वन्यजीव संघर्षाची परिस्थिती उद्भवल्यास नियंत्रण कक्षाद्वारे संबंधितांना तत्काळ कळविण्यात येऊन आवश्यक कार्यवाही करण्यात येणार आहे, अशी माहिती मंत्री नाईक यांनी दिली.

तसेच वन क्षेत्राबाहेर वन्य प्राण्याचे अस्तित्व आढळल्यास ग्रामस्थांना कळावे, यासाठी वन क्षेत्रालगतच्या गावांमध्ये कृत्रिम बुद्धिमत्तेवर आधारित अर्लट यंत्रणा प्रायोगिक तत्वावर उभारण्यात आल्या आहेत. या यंत्रणेची उपयुक्तता लक्षात आल्यामुळे आता ही यंत्रणा राज्यातील सुमारे एक हजार गावांमध्येही उभारण्यात येणार आहे. यामुळे वन्य प्राण्यांच्या हालचालीची माहिती तातडीने ग्रामस्थाना मिळून ते दक्ष राहतील. याशिवाय पकडलेल्या वन्य प्राण्यांसाठी रेस्क्यू सेंटर उभारण्यात येणार आहेत. तसेच वन्य प्राण्यांवरील उपचारासाठी दहा ठिकाणी ट्रान्झिट ट्रिटमेंट सेंटरही उभारण्यात येणार असल्याचेही त्यांनी यावेळी सांगितले. वन्य प्राण्यांच्या सुटकेसाठी २० ठिकाणी रॅपिड रेस्क्यू टीमची निर्मिती करण्यात येणार आहे. वन क्षेत्राच्या गावांमध्ये वन्य प्राण्यांपासून रक्षणासाठी वन विभागाच्या मदतीसाठी दोन हजार प्राथमिक प्रतिसाद दल (प्रायमरी रिस्पॉन्स टीम) तयार करण्यात येणार आहेत.

शेतपिकांचे नुकसान करणाऱ्या हरण, माकडे, रान डुक्कर आदी प्राण्यांना पकडण्यासाठी दोन फिरती पथके स्थापन करण्यात येणार आहेत. ज्या ठिकाणी या प्राण्यांचा उपद्रव होत आहे, त्याठिकाणी जाऊन या प्राण्यांना पकडून ती पुन्हा वनक्षेत्रात सोडण्याचे काम ही पथके करणार आहेत. ही पथके अत्याधुनिक साधनांनी युक्त असतील. तसेच माकडे व रानडुकरांची संख्या नियंत्रणासाठी राज्यात दोन ठिकाणी नसबंदी केंद्रे उभारण्याचे प्रास्तावित आहे.

छत्रपती संभाजीनगर-जालना जिल्ह्यात पोस्टर्स, बॅनर्स लावण्यास बंदी; जिल्हा दंडाधिकारी यांचे आदेश

छत्रपती संभाजीनगर दि.२६ (प्रतिनिधी)- औरंगाबाद-जालना स्थानिक प्राधिकारी निवडणूक २०२६ ची आचारसंहिता लागू झाली असून, या काळात रहदारीस अडथळा ठरणारे किंवा अपघात घडू शकणारे राजकीय प्रचार साहित्य लावण्यास प्रशासनाने पूर्णपणे बंदी घातली आहे.

छत्रपती संभाजीनगरचे जिल्हादंडाधिकारी विनय गौडा जी. सी. यांनी महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम १९५१ च्या कलम ३३(१) (घक) अन्वये हे प्रतिबंधात्मक आदेश जारी केले आहेत. हे आदेश दिनांक २५ मे २०२६ पासून ते २५ जून २०२६ पर्यंत (निवडणूक प्रक्रिया पूर्ण होईपर्यंत) लागू राहतील. सार्वजनिक इमारती, सार्वजनिक रस्ते आणि त्यांच्या परिसरात कोणत्याही राजकीय पक्षाला, उमेदवाराला किंवा त्यांच्या कार्यकर्त्यांना निवडणूक संबंधी पोस्टर्स, बॅनर्स, पॅम्पलेट्स, कटआऊट्स, होर्डिंग्ज, कमानी लावण्यास आणि घोषवाक्ये लिहिण्यास सक्त मनाई करण्यात आली आहे. अशा प्रकारच्या प्रचार साहित्यामुळे सार्वजनिक वाहतुकीस अडथळा निर्माण होऊन मोठे अपघात होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. शांतता व सुव्यवस्था राखण्यासाठी आणि आचारसंहितेचा भंग टाळण्यासाठी हे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत.

प्राचीन हस्तलिखिते, दस्तऐवजांची माहिती नोंदविण्याचे आवाहन

छत्रपती संभाजीनगर दि.२६ (प्रतिनिधी)- प्राचीन ज्यांचा कालावधी ७५ वर्षापेक्षा अधिक जुना आहे अशा कालावधीतील हस्तलिखिते, पत्र, पोथ्या, दस्तऐवज आदींची माहिती डिजीटल स्वरुपात ज्ञानभारतम या पोर्टल किंवा ॲपवर नोंदवावी असे आवाहन धर्मादाय उपायुक्त यु.एस. पाटील यांनी केले आहे.सार्वजनिक न्यास नोंदणी कार्यालय छत्रपती संभाजीनगर यांच्याकडे नोंदविण्यात आलेल्या सार्वजनिक न्यास तसेच इतर नागरिक यांच्याकडे अशाप्रकारे ७५ वर्षापेक्षा अधिक जुने हस्तलिखिते, पत्र, पोथ्या आदी दस्तऐवज यांची डिजीटल स्वरुपात ज्ञानभारतम पोर्टल, ॲप वर नोंद करावी व सार्वजनिक न्यास नोंदणी कार्यालयास त्याची माहिती कळवावी,असे आवाहनही करण्यात आले आहे.

(पान १ वरुन)

एनडीएच्या नेत्यांना भेटलो तर त्यात...

कायम ठेवला होता. अखेर शनिवारी रात्री अमित शहा यांच्या कार्यालयाकडून भेटीसाठी निरोप आल्याचे सांगितले जाते. त्यानंतर रविवारी एकनाथ शिंदे कोणालाही माहिती न देता खासगी विमानाने दिल्लीला रवाना झाले.

मंगळवारी माध्यमांशी संवाद साधताना एकनाथ शिंदे यांनी या चर्चांवर प्रतिक्रिया दिली. दिल्लीला जाऊन एनडीएच्या नेत्यांना भेटलो तर त्यात चुकीचे काय? असा थेट सवाल त्यांनी केला. भविष्यातही दिल्लीतील वरिष्ठ नेत्यांशी संवाद आणि भेटी सुरू राहतील, असेही त्यांनी स्पष्ट केले. त्यांच्या या वक्तव्यानंतर दिल्ली भेट ही केवळ औपचारिक नव्हती, तर महत्त्वाच्या राजकीय चर्चांसाठीच होती, असा अंदाज व्यक्त केला जात आहे. विशेषतः विधान परिषद निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर या भेटीकडे अधिक गांभीर्याने पाहिले जात आहे.

विधानपरिषदेच्या १२ जागांसाठी...

विधान परिषदेच्या एकूण १२ जागांसाठी ४८ जणांच्या नावांची यादी घेऊन चव्हाण दिल्लीत दाखल होत आहेत. दिल्ली दौऱ्यात भाजपचे राष्ट्रीय अध्यक्ष नितीन नबिन तथा केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहांची भेट घेऊन रविंद्र चव्हाण नावांसंदर्भात चर्चा करणार आहेत.

विधानपरिषद निवडणुकांचा महायुतीमधील फॉर्म्युला, भाजपच्या उमेदवारांची नावे व इतर बाबींची तपशीलवार माहिती केंद्रीय पक्ष नेतृत्वाला दिली जाणार आहे. विशेष म्हणजे, चव्हाण यांच्या दिल्ली दौऱ्यातच भाजपच्या १२ उमेदवरांची नावे निश्चित केली जाणार असून पुढील २ ते ३ दिवसांत भाजप उमेदवारांच्या नावावर शिक्कामोर्तब होण्याची शक्यता आहे. कारण, उमेदवारी अर्ज भरण्यासाठी १ जून पर्यंतची मुदत आहे. त्यामुळे, २-३ दिवसांत नावे निश्चित करुन उमेदवारांना तयारीला लागण्याचे आदेशही पक्षाकडून दिले जातील.

कर्जमाफी योजनेला निवडणूक...

शेतकऱ्यांना ३० जूनपूर्वी या योजनेचा लाभ मिळण्याची शक्यता वाढली आहे. विशेष म्हणजे राज्याचे कृषीमंत्री दत्तात्रय भरणे यांनी दोन दिवसांपूर्वीच राज्यात निवडणुकीची प्रक्रिया सुरू असली तरी, शेतकरी कर्जमाफीच्या निर्णयाचा त्याचा कोणताही अडथळा येणार नसल्याचे स्पष्ट केले होते. तसेच सरकार पात्र शेतकऱ्यांना दिलासा देण्यावर ठाम असल्याचेही ते म्हणाले होते. त्यानंतर आता निवडणूक आयोगाने सरकारच्या प्रस्तावाला हिरवा कंदील दाखवल्याने शेतकऱ्यांमध्ये समाधानाचे वातावरण आहे.

दरम्यान काँग्रेस नेते विजय वडेट्टीवार यांनी या प्रकरणी सरकारवर निशाणा साधला आहे. कर्जमाफी होणार या आशेवर अनेक शेतकऱ्यांनी मार्चपूर्वी कर्जाची परतफेड केली नाही. पण आज ना कर्जमाफी झाली, ना कर्जाचे पुनर्गठन झाले. परिणामी हजारो शेतकरी नवीन पीककर्जापासून वंचित राहिले असून नव्या हंगामासाठी शेती करणे कठीण बनले आहे. आज शेतकऱ्यांसमोर पुन्हा सावकाराकडून कर्ज घेणे, शेती गहाण ठेवणे आणि कर्जाच्या ओझ्याखाली जगणे हाच पर्याय उरला आहे का, असा संतप्त प्रश्न निर्माण होत आहे.

एसआयआर गांभीर्याने घ्या, अन्यथा...

आदित्य ठाकरे म्हणाले, एसआयआर प्रक्रिया अत्यंत गांभीर्याने घेण्याची गरज आहे. या प्रकरणी कुणीही गाफील राहू नका. अन्यथा महाराष्ट्रातही इतर राज्यांसारखीच परिस्थिती निर्माण होईल. बिहार व पश्चिम बंगाल या दोन राज्यांत एसआयआर प्रक्रियेसाठी खूप कमी वेळ मिळाला होता. पण महाराष्ट्रात तशी परिस्थिती नाही. आपल्याकडे पुरेसा वेळ उपलब्ध आहे. त्यामुळे या कामात कोणतीही कसर सोडू नका.

निवडणुकांना अद्याप ३ वर्षांचा कालावधी बाकी आहे. पण स्थानिक पातळीवर एसआयआर प्रक्रियेला सुरुवात होईल तेव्हा प्रत्येक पदाधिकाऱ्याने त्यात प्रत्यक्ष लक्ष घालून काम करण्याची गरज आहे, असे ते म्हणाले.

सावंतवाडी रेल्वे स्थानकाला 'मधु दंडवते'...

विभागाने डोंबिवलीतील सोनारपाड्यातील पिंपळेश्वर मंदिराला जमीन देण्यास मंजुरी दिली आहे. यामुळे डोंबिवली औद्योगिक क्षेत्रातील मौजे सागाव सोनारपाडा (ता. कल्याण, जि. ठाणे) येथील पिंपळेश्वर देवस्थान मंदिर ट्रस्टला ४ एकर २५ गुंठे जमीन मिळणार आहे. या जमिनीवरील मंदिर ट्रस्टचा वापर नियमित करण्यास व ही जमीन ट्रस्टला नाममात्र दरात देण्यास मंत्रिमंडळाने आज मान्यता दिली.

नवीन नागपूर व नवीन बाह्य वळण रस्त्यासाठी खरेदी करायच्या जमिनीसाठीचे मुद्रांक शुल्क माफ करण्याचा महत्वाचा निर्णय आजच्या बैठकीत घेण्यात आला. मौजे गोदणी आणि मौजे लाडगाव (रीठी) (ता. हिंगणा, जि. नागपूर) येथील खाजगी जमीन नवीन नागपूर व नवीन बाह्य वळण रस्ता प्रकल्पासाठी वाटाघाटीने थेट खरेदी करावी लागणार आहे. या व्यवहारावरील मुद्रांक शुल्क व नोंदणी शुल्क माफ करण्यास मान्यता बैठकीत देण्यात आली.

जैव-वैद्यकीय कचरा व्यवस्थापन नियमांत सुधारणा; जिल्हा व राज्य समित्यांमध्ये आयुष प्रतिनिधींचा समावेश

छत्रपती संभाजीनगर दि.२६ (प्रतिनिधी)- केंद्रीय पर्यावरण, वन व वातावरण बदल मंत्रालयाने जैव-वैद्यकीय कचरा व्यवस्थापन (सुधारणा) नियम, २०२६ अधिसूचित केले असून राज्य व जिल्हास्तरीय जैव-वैद्यकीय कचरा व्यवस्थापन देखरेख समित्यांमध्ये आता आयुष विभागाच्या अधिकृत प्रतिनिधींचा समावेश करणे अनिवार्य करण्यात आले आहे,असे जिल्हा आरोग्य अधिकारी डॉ. अभय धानोरकर यांनी कळविले आहे.

'आयुष'मध्ये आयुर्वेद, योग, युनानी, सिद्ध आणि होमिओपॅथी या शाखांचा समावेश आहे. भारत सरकारच्या आयुष मंत्रालयाचे सल्लागार डॉ. ए. रघु यांच्या पत्राच्या संदर्भाने राष्ट्रीय आरोग्य अभियानाच्या सहसंचालक (तांत्रिक) डॉ. सुनीता गोरेईन यांनी या नियमांची प्रभावी अंमलबजावणी करण्याचे निर्देश दिले आहेत.

या सुधारणेचा मुख्य उद्देश पारंपरिक औषधोपचार पद्धतींतील सर्व आयुष रुग्णालये, महाविद्यालये तसेच खासगी दवाखान्यांमधून निर्माण होणाऱ्या जैव-वैद्यकीय कचऱ्याचे व्यवस्थापन अधिक शास्त्रोक्त, काटेकोर आणि सुस्थितीत करणे हा आहे. जिल्हास्तरीय समित्यांमध्ये आयुष प्रतिनिधींचा समावेश झाल्यामुळे आयुष डॉक्टर व संस्थांच्या अडचणी आणि व्यवहारिक प्रश्न प्रशासनापुढे प्रभावीपणे मांडले जाणार आहेत.

जिल्ह्यातील सर्व आयुष शासकीय व निमशासकीय रुग्णालये, खासगी क्लिनिक्स, औषध निर्माण उद्योग तसेच आयुष महाविद्यालयांनी जैव-वैद्यकीय कचरा व्यवस्थापनाच्या नियमांचे काटेकोर पालन करावे, असे आवाहन करण्यात आले आहे. तसेच पारंपरिक चिकित्सा पद्धतींमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या आणि निर्माण होणाऱ्या जैव-वैद्यकीय कचऱ्याचे नियमांनुसार वर्गीकरण व विल्हेवाट लावणे आवश्यक असल्याचेही स्पष्ट करण्यात आले आहे.या नव्या सुधारणांबाबत व्यापक जनजागृती करण्यासाठी सर्व आयुष संस्था आणि महाविद्यालयांनी आपल्या स्तरावर प्रचार-प्रसार करावा, जेणेकरून डॉक्टर आणि कर्मचारी वर्गामध्ये जागरूकता निर्माण होईल. 'आता केवळ मुख्य आरोग्य विभागच नव्हे, तर आयुष विभागही जैव-वैद्यकीय कचरा व्यवस्थापन नियमांचा महत्त्वपूर्ण भाग बनला आहे. छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील सर्व आयुष डॉक्टर आणि संस्थांनी प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या समन्वयाने या नियमांचे पालन करावे,' असे आवाहन जिल्हा आरोग्य अधिकारी डॉ. अभय धानोकर आणि जिल्हा आयुष अधिकारी डॉ. शेख शफीक यांनी केले आहे.